

گزیده هایی از ترانه های روستایی فارسی

باترجمة منظوم به ترکی آذربایجانی

به کوشش مرح. فرزانه

ای فلک، در غم تو پیر شوم، عیب مکن!
آب چشم رود و کور شوم، عیب مکن!
آب چشم رود و بادیه دریا گردد،
من به دریا روم و غرق شوم، عیب مکن!

*

منین اوغرۇندا فلک، من قوجالىرسام، قىناما!
گۈزۈمون سوپۇ آخىب، گۈزىدىن اولورسام، قىناما!
گۈزۈمون سوپۇ آخار، چۈللەر درىايە دۇنر،
من بو درىايە گىدرىسم، بوغولورسام قىناما!

از رباعيات خلقى تاجىكى

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

گزیده‌هایی از توانه‌های روستابی فارس

گزیده‌هایی از ترانه‌های روستایی فارسی

(با ترجمه منظوم به ترکی آذری)

به کوشش م. ع. فرزاده.

گزیده‌هایی از ترانه‌های روستائی فارسی

به کوشش: محمد علی فرزانه

لیتوگرافی: امیر

چاپ: دیبا

حروفچینی: منظمه

تیراز: ۳۰۰۰ نسخه

چاپ اول: زمستان ۶۹

نشر منظمه / خیابان انقلاب / فروردین / پلاک ۲۱ / تلفن ۶۴۰۲۵۷۱

سخنی چند

گزیده‌ی ترانه‌های روستایی فارسی، همراه با ترجمه منظوم به ترکی آذربایجانی، که از نظر علاقمندان و مشتاقان این سروده‌های نفر و موزون خلقی می‌گذرد، بیش از آنکه بتواند نشانگر روادید مترجم در ترجمه این ترانه‌ها به زبان ترکی آذربایجانی به حساب آید، می‌تواند بیانگر انس و الفتی باشد که نگارنده از دیر باز، به مانند دیگر شیفتگان فرهنگ و ادب عامه، با این دست آوردهای بدیع ذوق و احساس داشته‌ام.

اشغال مستمر به امر گردآوری نمونه‌های ادبیات خلقی آذربایجان و از آن میان «بایاتیها» و مقایسه و تطبیق گاه و بیگاه آنها با موارد

۴ / ترانه‌های روستایی

همگون در ادب عامه فارسی و از آن میان ترانه‌های روستایی، یکی از سرگرمیهای ساعات فراغت و در عین حال مستمسکی برای زدودن ملال خاطر و پناه جستن به نوعی حسب حال در جوار این ریاحین عطرآگین بوده است.

گزیده‌ی ترانه‌های روستایی، با ترجمه‌ی ترکی آذری، یکی از ره آوردهای ناچیز این سیر و گشت در گلزار ترانه‌هاست. مسلماً ترجمه کلام منظوم از زبانی به زبان دیگر کاری است نه چندان آسان. این کار از آن جهت آسان نیست که کلام، منظوم و به خصوص کلام منظوم خلقی، در هر زبان از نظر محتوا و بافت از یک رشته نازک خیالیها، ریزه کاریها و گوش پردازیهای فکری و بدیعی برخوردار است که چه بسا جابجایی آنها در زبانی به غیر از زبان اصلی به سهولت میسر نباشد. با وجود این، این ترجمه‌ها به همین صورت که هست تقدیم شیفتگان این گلهای صحرایی خوش رنگ و نگار می‌گردد. تا چه قبول افتد و چه در نظر آید.

م. ع. فرزانه

منابعی که در گزینش متن ترانه‌های موجود در این دفتر
مورداستفاده بوده است:

- ۱- هفتصد ترانه از ترانه‌های روستائی ایران. گردآورنده ح. کوهی کرمانی، تهران - ۱۳۱۷ خورشیدی.
- ۲- یکهزاروچهارصد ترانه محلی. گردآورنده صادق همایونی، کانون تربیت، شیراز - ۱۳۴۸.
- ۳- ترانه‌های روستائی خراسان - ابراهیم شکورزاده. انتشارات

گوتنبرگ، تهران- ۱۳۳۸.

۴- ترانه‌های سمرقند (جلد دوم)، دوشنبه (تاجیکستان)

نشریات دانش- ۱۹۶۶

۵- فولکلور دری زبان افغانستان، دوشنبه، نشریات دانش -

۱۹۷۴

۶- رباعیهای خلقی تاجیک، دوشنبه، نشریات دانش- ۱۹۷۷.

رباعی گونه ها

افسوس جداگشت، جداگشت، جدا،
رحمی بکن ای یار و به پیشم تو بیا.
محتاج بر آن لعل شکرخواه توام،
یادم بنما گهی، تو از بهر خدا.

دوبنچ روزه که یارم نیست پیدا،
مگر آهو شده، رفته به صحراء.
بگشتم کوه و صحراء، او ندیدم،
یقین ماهی شده، رفته به دریا.

مه قربانت شوم، پروردگارا،
به ما لایق ندادی یار ما را.
به آدم تو دادی بخت و اقبال،
به ما دادی دو چشم اشکبارا.

رباعی سایاقلار

اسوس کى، آيرىلىدى، آيرىلىدى مندن،
منه رحم ائىلە يار، گل بىزە هەردن.
سین او لعىندن من پاي او مارام،
آللە خاطرىنە، قىزىرقانما، سەن.

نىچە گوندۇر نىڭارىم گۈزدەن ايتىميش،
يۇخسا آھو اولوب، چۈللەرە قاچمىش.
بۇتون داغى - داشى گىزدىم، دولانىدىم،
يقىن باليق اولوب، درىيا با دوشموش.

يارادانىم، سەنە قربان اولوم من،
منه يارار دىلەر يئتىرمە دين سەن،
آداملارا باغىشلا دين بخت - اقبال،
من ياراندىم ايکى گۈزدەن ياش تۆكىن.

نگارینا، نگارینا، نگارا،
شکستی شیشه عهد و وفا را.
که من از کود کی دل بر تو بستم،
تونستی نگهداری تو ما را!

نگارا و نگارا و نگارا ،
به مُحنت دیگری، مگذار ما را.
به مُحنت دیگری من خوارو زارم،
که آخر می کشه عشق تو ما را.

غريبی می روم، بنگر هوا را ،
به اميد کسی مگذار ما را.
به اميد توبای کس دل نبندم ،
به بالا سر خدا، پایین شما را.

فریاد کنم، پاره کنم کوهها را ،
شاهین شوم، سیر کنم صحراء را .
من جعد شوم، به حال خود گریه کنم ،
این بار کلان و کلفت دنیا را.

نگاریم، آی نگاریم، آی نگاریم،
آی عهد - پیمانا و فاسیز یاریم.
اوشا قلیقدان سنه بئل با غلادیم من،
سا خلا یا بیلمه دین سن منی ظالیم!

نگاریم، آی نگاریم، آی نگاریم،
گل منی محنته سن سالما ، یاریم.
آبری محنته من جاندان او ساندام،
بیل کی، سنین عشقین محو اند رجایم.

غربته گندیرم، هاوا یا باخ سن،
قویما ، او ز گه سینه بئل با غلاییم من.
سنین امید ینله گونول و نرمه رم،
یو خاریدا آلاه، آشاغیدا سن.

با غیر ارام، من داغلاری سؤکه رم.
شاهین او لووب من چوللردن کؤچه رم.
با یقوش او لووب او ز حاليما آغلارام،
دنیا محنتیندن من بئزیکه رم.

۱۰ / ترانه‌های روستایی

به ما عمو، ندادی دخترت را،
به گوش کردی سخنهای زنت را.
سر پل صراط و روز محشر،
بگیره آه سردم دومنت را.

من ببل مسْتُمُ و چمن نیست مرا،
من مرد مسافرم، وطن نیست مرا.
این عمر عزیز بی وطن می گذرد،
کردم سفر دور، آمدن نیست مرا.

در خرمن دشت دانه‌ای نیست مرا،
او مد اجل و بهانه‌ای نیست مرا.
او مد اجل و سرم به بالین افتاد،
صد وای و دریغ، نشانه‌ای نیست مرا.

پریشون کرده زلفان سیه را،
چو ابر نیمه شو بگرفته مه را،
زنارو غمزه یار پریشون،
ملک در آسمون گم کرده ره را.

عمی، سن قیزینی وئرمە دین منه،
قولاق آسدين آروادینین سؤزونه.
صراط گورپوسوندە، محشر گونوندە،
سویوق آهیم سوواشسین انگینه.

من سرخوش بولبولم، چمنیم يوخدور،
من يوللار يورغونو، وطنیم يوخدور.
عزیز عۆمۇرمۇ غربىتلەدە چورودو،
اوزاغا دوشموشم، يئته نیم يوخدور.

چۈلدە کى خرمىنە بىر جە دانام يوخ،
اجل گلیب چاتدى، بىر باهانام يوخ.
اجل گلیب چاتدى، ياتاغا دوشدو،
يوز واى هاراي اولسون، بىر نشانام يوخ.

داغىدېب اوزونە قارا ساچلارى،
گىچە بولودو تك بورو يوب آىي.
حالى پوزغۇن يارىن عشوه - نازىندان،
ملک چاش - باش سالىب گئىدە يوللارى.

رخت ماه و رخت ماه و رخت ما ،
سفیدی صورت مثل سحر گا .
اگر روزی دو صد بارت ببینم ،
بریزه اشک چشم مثیل دریا .

بیابونم ، خدايا ، راه بنما ،
شبیم تاره ، خدايا ، راه بنما .
قسم بر یوسف و عشق زلیخا ،
دل ناشاد ما را شاد بنما .

چه بد کردم ، سفر کردم ، خدايا ،
سر از هامون بدر کردم ، خدايا .
خودم اینجا ، ول او جا ، دلبر او نجا ،
عجب خاکی به سر کردم خدايا !

نگاری در سفر دارم ، خدايا ،
دو چشمون پشت در دارم ، خدايا .
دو چشمون شد سفید و ول نیومد ،
نه قاصد ، نه خبر دارم ، خدايا .

اوزون آیدیر، اوزون آیدیر، اوزون آی،
اوزونون آغليغى لايپ سحره تاي.
اگر هر گون ايکى يوز يول گۈرمەسم،
گۈزومون ياشى دريادان اوamar پاي.

آللاھيم، بو چۈلدە يول گۈستر منه،
قارانلىق گىچەدە اول رهبر منه.
يوسف - زىلخانىن عشقى خاطره،
غىلى اورە گىمى سئويندېر ينه.

پيس ايش گۈرددوم، يولا چىخدىم، آللاھيم،
من هاموندان اوزاقلاشدىم، آللاھيم.
اوزوم بوردا، يار اوردا، دلبر اوردا،
نه كول اوز باشىما تۈركىدوم، آللاھيم!

بىرايستكلىم سفرده وار، آللاھيم،
ايکى گۈزوم يولا باخار، آللاھيم.
ايکى گۈزوم يورلدو، يار گلمەدى،
نه بير گلن، نه خبر وار، آللاھيم.

عزیزی در سفر دارم، خدايا،
چقد مهرش به سر دارم، خدايا.
همه میگن عزیز تو می یايه،
می یايه، کی می یايه، کی، خدايا؟!

به بادامو گذارم شد، خدايا،
دو تا دختر دُچارم شد، خدايا،
نیت کردم که پیشی را بگیرم،
که دُبالی سوارم شد، خدايا.

ستاره در هوا می بینم امشب،
زمین در زیر پا می بینم امشب.
خدايا، مرگ ده، تا جون سپارم،
که يار از خود جدا می بینم امشب.

سیا چشمی که چشمک بر منِ إنداخت،
مرا از کوچکی تویِ غمِ إنداخت.
که بودم کودک نادونِ نادون،
چنین آتش که بر جونِ منِ إنداخت.

يول اوسته بير ايستكليم وار، ايلاهي،
 سئو گيسى قلبىمده جوشار، ايلاهي.
 هامى دئىير او ايستكلىن گله جك،
 هانى، هاچان گلېب چىخار، ايلاھى؟!

بادامودان گئچر اولدوم، آللاهيم،
 ايکى قىزا دچار اولدوم، آللاهيم.
 قصد ائيلەدىم قاباقدا كىنى آيم،
 دالدا كين بوينو مدا گوردوم، آللاهيم.

اولدوزو هاوادا سئچىم، بو گئجه،
 يئرى آيا غيملا اولچىدوم، بو گئجه.
 ايلاھى، جانىمى آل، منى قورتار،
 يارىمدان من او زاق دوشىدوم، بو گئجه.

بير قارا گؤز ياندان منه گؤز ائله ر،
 كىچىك ياشدان اوره گىمه غم چىلەر.
 او شاق ايكن هئىچ بير شئى قانمازايىم،
 او، بو او دو منىم جانىما الەر.

سیه چشمُم، به چشمون خمارِت،
به مژگان بلند سایه دارت.
به اون بوسا که دادی یادگاری،
فراموشم نگشته یادگارت.

امروز هوا بهرنگ مژگان من است،
هر جا که روی، داغ تو در جان من است.
هر جا که روی، آب روان پیش آید،
این آب روان دوچشم گریان من است.

عرق گرد لبت شبنم گرفتست،
دل سنگین ما را غم گرفتست.
دلم می خواست تا پیشت بیایم،
سر راه مرا دشمن گرفتست.

دو چشم شوخ دلبر داری، ای دوست،
دو لب شیرین چو شکر داری، ای دوست.
گهی می خوانی و گه می نوازی،
نمی دانم چی در سر داری، ای دوست.

قارا گۆزلۈم، سىن خومار گۆزلىرىن،
كۈلگە سالان او اوزون كىرىپىكلرىن،
ياد گار وئردىيگىن او ئۇپوشلىرىن،
هله ياديمدارىدیر، يوخدور خېرىن.

بو گون هاوا منىم قاشىم زنگىدەدیر،
هارا گىتىسن، داغىن بو بىندەدیر.
هارا گىتىسن، آخار سويا توش اولىسان،
او سوپۇن چىشمەسى گۆزلىرىمدەدیر.

تردىن دوداغىنى شىبىم بوروموش،
منىم آغىر گۆيلومو غم بوروموش.
اورە گىم اىستە يېر يانىنا گلىم،
 يولومون اوستۇنۇ دشمن بوروموش.

ايکى جاذبهلى گۆزۈن وار، يارىم،
ايکى دوداغىندان بال دامار، يارىم.
گاھدان او خويورسان، گاھدان چالىرسان،
بىلمىرم خىالىن نه آرار، يارىم.

بگردم دور دنیا، ول خبر نیست،
بریزم اشک خونی، ول خبر نیست.
بریزم اشک خونی همچو بارون،
غمی از دوری دلبر بتر نیست.

نگارا، بی وفایی از تو شک نیست،
سگو را یک وفا هست، از تو یک نیست.
سگو حق نمک را می‌شناه،
مگر در دست من حق نمک نیست؟

قدت از دور می‌بیشم، بسم نیست،
به جایی رفته‌ای که دسرسَم نیست.
به جایی رفته‌ای در سر بلندی،
سخن دارم، مجال گفتئم نیست.

بلندی ولِم سرو یمن نیست،
قشنگی ولِم گل در چمن نیست.
خبر او مرد چمن آتش گرفته،
چمن می‌سوزه و ما را خیر نیست.

دنیانی گزیرسم، دلبر تاپیلماز،
قالنلی یاش توکورسم، دلبر تاپیلماز.
قالنلی یاش توکورم گوزدن یاغیش تک،
یارین او زاقلیغیندان پس غم اولماز.

نگاریم، بی وفاسان، بوندا شک یوخ،
ایتده یوز وفا وار، سنده بیر تک یوخ.
ایت دوز - چورک حقین یاخشی تانیار،
یوخسا بوالیمده حق نمک یوخ؟!.

بویون گئدن گؤرمک منه یا پیشمیر،
بیر یئرە گئتمیسەن اليم چاتیشمیر.
بیر یئرە گئتمیسەن او او جالاردا،
سۇزوم وار، حیف کى مجال اۇتوشمور.

یاریم بوبدا سرو یمندە یو خدور،
یاریم تک گۈزل گول چمندە یو خدور.
خبر گلدی چمن آليشىپ یانير،
چمن یانير، خبر وئرن دە یو خدور.

۲۰ / ترانه‌های روستایی

جوونی هم بهاری بود و بگذشت،
به ما یک اعتباری بود و بگذشت.
میون ما و تو یک الفتی بود،
که آن هم نوبهاری بود و بگذشت.

قد سلب عروس وارت مرا کشت،
میان کوچه رفتارت مرا کشت.
چنو که می‌روی در کوچه بالا،
صدای نعل کوشایت مرا کشت.

درازای دو زلفوینت مرا کشت،
سیاهی دو چشمانیت مرا کشت.
همی وعده دهی امروز و فردا،
همی امروز و فردایت مرا کشت.

زنم چهچه، بگردم دور باغیت،
زنم زانو، نشینم در اتفاقت.
زنم زانو به زانوی بزرگون،
بیوسم حلقه کنج دماغت.

جاوانلیق بیر باهار تک گلدی، گئچدی،
بیزی بیر سینایار تک گلدی، گئچدی.
بیز ایله سیز آرا الفت وارايدی،
او دا بیر نوبهار تک گلدی، گئچدی.

سین سرو دورشون اولدوردو منی،
کوچه آرا یوروشون اولدوردو منی.
ائیله کی گندیرسن کوچه یوخاری،
اونازلی یئریشون اولدوردو منی.

ایکی اوژون ساچین منی اولدوره ر،
قارا گؤزون - فاشین منی اولدوره ر.
ھی بو گون صاباحا وعده وئریرسن،
بو، بو گون صاباحین منی اولدوره ر.

چھچھه ووروب دولانارام باغیندا،
دیزه چۈكوب اوتورام اوتاغیندا.
دیز به دیز او توروب بئیوکلر ایله،
اوپەرم حلقەنی بورنۇن تاغیندا.

گلی از باغ بالا وا شد و رفت،
یکی همدرد ما پیدا شد و رفت.
یکی همدرد ما این با غبان بود،
گل گمشده‌ای بر پا شد و رفت،

وِلُم نالون و نالون او مد و رفت،
وِلُم تا درب دالون آمد و رفت.
نیت داشتم به خوشحالیش به بینم،
وِلُم با چشم گریون او مد و رفت.

به قربون گلوی پر یراقت،
بیا بنشین، که مردم از فراقت.
اگر روزی تو را صدبار بینم،
ز مرغای هوا گیرم سراغیت.

سلام کردی، به قربون سلامت،
میان هر دولب بوسم لبانت.
به چرده سالگی دل در تو بستم،
به پنده سالگی گشتم غلامت.

یوخارى باغدا گول آچيلدى، گىتدى،
منه درد اورتاغى تاپىلدى، گىتدى.
منه درد اورتاغى بير باغانايىدى،
ايتگين گول تازادان ساچيلدى، گىتدى.

نازلىم آغلار گىلدى، آغلار دا گىتدى،
دالان قاپىسیندان آغلار قايتىدى.
ايستە مىشىدىم اوپۇ سۇيىنچك گۈرۈم،
نازلىم آغلار گۈز ايلە گۈزدەن ايتىدى.

ياراقلى بويانا قربان اولارام،
فراقيندا اود توتوب او دلانارام.
اگر سنى گوندە يوز يول گۈرمەسم،
هاوا قوشلارىندان سنى سورا رام.

سلام وئردىن، سلامى نىن فداسى،
ايکى دوداغىنidan اوپوش آلاسى.
اون دئىرىد ياشىندايدىم سنه وورولدو،
اون بئشىمە سنه قربان اولاسى.

نگارا، می‌روی، باشی سلامت،
به گردن می‌زنی طوق ملامت.
همه خیشون و نزدیکون بدونند،
که من یار تو هستم، تا قیامت.

بده بوسی که من گردد غلامت،
بکش صیاد، مرغ آمد به دامت.
کدوم مرغه که از دامت گریزه،
خدا شیرین کند تلخی کامت.

به قربون انار نو نشویت،
رخی بنما، که مردم از غمونت.
رخی بنما، که عاشق شاد گردد،
سر و مالی که دارم رو گشونت.

به قربون دو زلف چین و چینت،
اگر کافر شوی، آئیم به دینت.
اگر لاهه شوی، صحرا بروی،
شوم آب و بیاُیم بر زمینت.

سۇ گىلىم، گىدىرسن، گىت، ساڭ - سلامت،
بوينونا دوشە جىك طوق ملامت.
بوتۇن قوهوم - تانىش بونو بىلىسىنلر،
سنه وفادارام، الى قىامت.

بىر اۋپوش وئر، دۇنوب اولوم غلامىن،
اووچۇ اولوب يولوم اوستە قور دامىن.
هانكى قوشدور قاچا بىلە توروندان،
آللاھ شىرىن قىلىسىن او آجى كامىن.

قربان اولوم، باش قالدىرىمىش نارينا،
اوزون گۈستر، غىمە دالمىش يارينا.
اوزون گۈستر، عاشقىنى شاد انىلە،
جانىم، مالىم فدا گۈل جمالينا.

ايکى قىورىم تىلىن قربانى اوللام،
اگر كافر اولسان، دىنىنە گىللم.
اگر لاله اولوب چۈلدە گۈيرىسن،
سو اولارام، تور پاغىنى سووارام.

نگار نازنین، راهم به راهِت،
بریز چینه، که مرغ آمد به دامِت.
همه مرغان زدامت می‌گریزند،
من مسکین گرفتارم به دامِت.

خودت ماهی، قسم بر روی ماهِت،
که من میرم، به دل می‌مونه داغِت.
که من میرم، بیاُیم یا نیاُیم،
زمرغون هوا گیرم سراغت.

الا دختر، به قربون صدایت،
که مو عاشق شدم بر چارجایت.
دو چشمان سیاه و زلفکانت،
سر دست سفید و ساق پایت.

الا دختر، به قربان وفايت،
به قربان کمریند طلايت.
اگر دانم که حرفت حرف باشه،
نشينم تا قيمات در سراغت.

نازلى ياريم، يولوم دوشدو يولونا،
دانه سپ كى، قوش گلبيدى تورونا.
هامى قوشلار سنين توروندان فاچير،
من زواللى ايليشمىشەم تورونا.

اوزون آيسان، آى اوزونه آند اولسون،
من گندىرم، داغين قلبىمده فالسىن.
من گندىرم، گله بىلسىم، گلمەسم،
هاوا قوشلارىندان سراغين گلسىن.

آى قىز، سنين سىسينه من قوربانام،
دۇرت يېرىنە وورولموشام، حيرانام.
ايکى قارا گۈزۈن، بىردى تىللرىن،
آغجا بالدىرلارىن، بىردى اللرىن.

آى قىز، قربان اولوم سنين وفانا،
قىزىل كمرىنده جوشان صفانا.
اڭرى بىلسىم دئىيكلرىن دوغىودور،
حشرە قدر قاتلاشارام جفانا.

ول جونیم، دلُم کرده هوایت،
کجا جویم، کجا جویم، کجا بیت.
سر راهت بشینم تا زشیراز،
رسونه باد بر گوشم صدایت.

مه قربون سفید گلچه رویت،
رفیق جان، زنده‌ام با گفتگویت.
اگه صد یار جانی داشته باشم،
برابر کی کنم با تار مویت.

هلال آسمون مشعل گشت باد،
بلا دور از جمال مهوشیت باد.
تموم مال و اموالی که دارم،
به قربان دو چشمون خوشیت باد.

دو چشمونم به چشمون ول افتاد،
چو مهتابی که بر شاخ گل افتاد.
شترداران، شتر لنگر بگیرین،
که راهم دور و کارم مشکل افتاد.

جانیم دلبر، گؤیلوم سنی دیله سین،
ایتگین لیگین جانیما غم چیله سین.
بولون اوسته اوتورارام، شیرازدان،
پئل سسینی قولاغیما پوله سین.

من قربانام، سنین او آغ اوزونه،
ایستکلیم، دیریبیم شیرین سوزونه.
اگر یوز دانا دا جانانیم اولسا،
هاچان د گیشه رم بیر تک تو کونه.

گویون آی پاراسی چراگین اولسون،
بلا لاردان ایراق جمالین اولسون.
بوتون بو گؤردون گون مال - منالیم،
گوزلرین اوغروندا حلالین اولسون.

ایکی گؤزوم یارین گۈزونه دوشدو،
آی ایشیغى او گول اوزونه دوشدو.
دوه چيلر، دوهلى قالدىرین،
ایشىم چىن، بولوم اوزونا دوشدو.

۳۰ / ترانه های روستایی

به کوه های وطن چشمونم افتاد ،
دوباره آتشی بر جو نم افتاد .
فرق دوریت دارم به سینه ،
یکایک رخنه بر دندونم افتاد .

سر کوی بلند صد داد و بیداد ،
صدا بر هم زنم ، شیرین و فرhad .
صدا بر هم زنم ، هو هو بگویم ،
زدست عاشقی صد داد و بیداد .

عجب رسمي است ، رسم آدمیزاد ،
که دور افتاده را کی می کند یاد .
که دور افتاده حکم مرده داره ،
که خاک مرده را کی می برد یاد !؟

سر کوها نشینم ، همچو فرhad ،
بسازم شانه بی از چوب شمشاد .
بسازم شانه بی پیشت فرستم ،
کشی بر زلفات و موره کنی یاد .

وطن داغلارينا گۈزۈم ساتاشدى،
بىر داها اود توتوب جانىم آلىشدى.
هجران اوزاقلىغى سىنمه دولموش،
كۈر نىچە دىشلىرىم چورودو، دوشدى.

اوجا داغ باشىندا يوز نالە، فرياد،
اوجادان سىلەرم، آى شىرين - فرهاد.
اوجادان سىلەرم، هاي- هاي اندرم،
عاشقلىك اوجوندان يوز داد - بيداد.

عجب قورغۇدادىر بولۇمىزىد ،
اوzaق دوشىوشۇشۇن هئىچوقۇت ئىلە مىز ياد .
اوzaق دوشىوش يورددان كۈچمۇش كىمىدىر،
اۇلونون تورپاگىن كىم ئىلە بىر ياد؟!.

داغلاردا اوتورام، ئىلە بىل فرهاد ،
داراق قايرارام، آغاچى شىشاد .
داراغى قايرىب، گۈندەررم سەنە،
تىللرىن دارايمىب، ئىلە منى ياد .

گل سرخُم، چرا رنگت شده زرد،
مگر باد خزون بر تو گذر کرد؟
برو، باد خزون، هر گز نیایی،
که رنگ گلعتارم کرده‌ای زرد.

دو چشمون سیاهت کافرم کرد،
مسلمون بودم و از دین درم کرد.
دو چشمونی که داری کس نداره،
به غیر از آسمون پر ستاره.

هنو من بچه بودم، مادرم مرد،
مرا دادن به دایه، دایه‌ام مرد.
شدم آموخته با بزغاله بز،
که از اقبال من بزغاله‌ام مرد.

که یارم از دریچه سر در آورد،
دریچه بوي مشك و عنبر آورد.
می خواستم یک سخن با او بگویم،
دریچه بی وفا سر برهم آورد.

قىزىل گولوم، رنگىن نچون سارالىب،
خزان يئلى يوخسا سىدن باج آلىب؟
خزان يئلى، گئت، بير داها قايىتما،
گول اوزلومون رنگى سىدن سوزالىب.

ايکى قارا گۈزۈن دىنىمى آلدى،
منى دين - ايماندان آواراسالدى.
ايکى سىنە كى گۈز اوز گەسىنە يوخ،
يالنىز اولدۇز دولو گۈزىلرە واردى.

هله من خير داجايدىم، آنام اۋلدو،
دايايا وئردىرسە، دايات اۋلدو.
گئچى بالاسينا ورھوو اولونجا،
منىم طالعىمدەن گئچى بالام اۋلدو.

يارىم درىچە دن با شىن چىخارتدى،
درىچە دن مشك - عنبر بوي آتدى.
ايستە ديم بير كلمە اونلا دانىشىم،
وفاسىز يئل درىچە نى قاپاتدى.

یاد تو کُنم سر زبانُم سوزد ،
ترک تو کُنم تمام جانُم سوزد .
رازی است که پیش هر کسی نتوان گفت ،
دردی است که مغزاً استخوانُم سوزد .

از آستینت چمن - چمن گل ریزد ،
از کاکل تو دسته سنبل ریزد .
هر بار اگر به یاد تو ناله کنم ،
بر شاخه گل هزار بلبل ریزد .

دلی دارُم ، که از سلطان نترسد ،
چو مرد ، از کنده و زندان نترسد .
دل عاشق مثال گرگ گشنه س ،
که گرگ از هیبت چوپان نترسد .

بیچاره کسی که بی برادر باشد ،
در روی زمین چو مرغ بی پر باشد .
دومن پر زر کنیم و دادر بخریم ،
این دادر زر خرید چی دادر باشد ؟

سنى ياد ائيليرم ديليم آليشىر،
سنى ترك اندنده حاليم قاريشىر.
كىزلى سؤزومو من دىيە بىلمىرم،
دردن منىم سوموكلىرىم گئيشىر.

اتگىنيدن چمن تك گول تۈكۈلر،
كاكلينىدۇن سارى سونبىول تۈكۈلر.
هر دفعه كى سنى آنېب آغلارام،
آغاچ اوستە يوزلر بولبول تۈكۈلر.

بىر اوره گىيم واردىر، سلطاندان قورخماز،
كىشى تك، يوخودان، زنداندان قورخماز.
عاشقىن اوره گى آج قوردا بنزەر،
آج قورد، هئچ هييتلى چوباندان قورخماز.

يازىق او آدم كى، قارداشسىز اولار،
قانادسىز قوش كىمى ھاماشسىز اولار.
بىر اتك دولوسو قىزىل ونرهلىم،
بىر قارداش آلايم، قارداش مى اولار؟!

دوچشم بـر در دروازه باشد ،
خوش جـانم به یار تازه باشد .
ولـی دستم به دستش نارسیده ،
در این شهر کـلان آوازه باشد .

نخوردم ناز ، بر جـانم بلا شـد ،
نکردم کـار ، بر من افترا شـد .
نـچیدم میوه باـغ کـسی رـا ،
کـه بـدنامی من در کـوچه هـا شـد .

عرق پـشت لـبانت جـاله باـشد ،
همـیشه کـار عـاشق نـاله باـشد .
خـودت گـفتـی کـه عـاشق کـشتنی نـیـست ،
الـهـی ، عمر تو صـدـسـالـه باـشد !

دلـم دـیوانـه بـو ، دـیوانـه تـر شـد ،
لبـاسم کـهـته بـو ، پـوسـیدـه تـر شـد .
از آـن رـوزـی کـه یـارـم در سـفـر رـفت ،
خـورـاـکـم دائمـا خـون جـگـر شـد .

ایکی گوزوم دروازایا باخیری،
تازا یاردان جانا شادلیق آخری.
هله الیم یئتیشمه میش الیه،
بو خبردن بیر شهر چاخناشیری.

نار یئمه دیم، جانیما بلا اولدو،
ایش گورمه دیم، منه افترا اولدو.
بیرینین باغیندان میوه درمه میش،
آدیم رسوا یلیغا مبتلا اولدو.

تردن دوداغین اوسته ژاله دوشموش،
بؤلگوده عاشقه ناله یئتیشمشیش.
دندون کی عاشقی اولورمک اولماز،
گورسییدیم عۆمۇرون يوز ایلى آشمیش!

گۈپىلۇم دلى ایدى، لاب دليلشدى،
باتارىم كەنه ایدى، لاب الدن دوشدى.
ايستكلىم سفره گىئدىيگى گوندن،
يئدىيگىم - ايچدىيگىم قانلا قارىشدى.

خدايا، عاشقى پيدا نمی شد،
درخت غنچه گل وا نمی شد.
اگر ليلى ره می دادن به معجنون،
کسی در عاشقى رسوا نمی شد.

چه خوش بيد دست من اشکسته می شد،
خود دسمال دلبر بسته می شد.
كه مردم دیده و نادیده می گن،
كه کاشکى، اين حکایت راسته می شد.

بهار اومند و گلها چيدنی شد،
لبون دخترون بوسیدنی شد.
لبون دخترون با عطر و عنبر،
به سوغات بزرگون بردنی شد.

عجب صورت، عجب قامت، عجب قد،
عجب عاشق کشی، ای بی مروت!
كمندی بسته ای پای دل مو،
نمی ترسی تو از روز قیومت؟!

آللاھیم، عاشقلیک تاپیلماسايدى،
غنچە آغاچ اوستە آچیلماسايدى.
لیلينى مجنونا بوراخайдىلار،
عشق اوغرۇندا رسوايليق اولماسايدى.

نولئىدى، بو اليم منيم سينئىدى،
يارين دسمالى ايله باغلاتئىدى.
هامو گۈرن دئىير، گۈرمىهن دئىير،
نولئىدى، بو حكایت دوز اولىئىدى.

باھار گلدى، گوللر درمهلى اولدو،
قىزلارين دوداغى سورمالى اولدو.
قىزلارين دوداغى عطىر - عنبرله،
بؤيوكلر سووغات وثرمهلى اولدو.

بو نه سيما، بو نه قامت، بو نه قد،
عاشق اولدورن سن، سن بى مروت!
بىر كمند باغلادىن گۈنول قىچينا،
ھېچ دئمزىسن بىر گون واردى قىامت؟!

مخور غصه، که یارت خواهد اومد،
به دل صبر و قرار خواهد اومد.
برو، در گوشه‌ای آسوده بنشین،
مه آخر در کنارت خواهد اومد.

ولم چون ماه تابون از در اوهد،
جو بره رو به شیر مادر اوهد.
دو زلفش همچون شاخ قوچ جنگی،
ندونم، از چه رو، با خنجر اوهد.

برو، با یار گو، یار تو اوهد،
گل نرگس، خریدار تو اوهد.
برو، با یار گو، چشم تو روشن،
همو یار وفادار تو اوهد.

یار با ما بی وفا یی می کند،
یار ما از ما جدا یی می کند.
جو فروش است آن ستمگر، سیمتن،
او به ما گندم نمایی می کند.

غم ائیلمه، یارین گلیر تئزیگله،
گلیر گۇنول دایاناغین تئزیگله.
چكىل، بير بوجاقدا آسوده اوپور،
گله جىكدىر، شوخ نىگارين تئزىكىلە.

ايستكلىم قاپىدان آى كىمى گىلدى،
قوزو تك آنا دسودونه يۈنلەدى.
ايکى ساچى دؤيوشكن قوج بويۇزى،
بىلە ديم بىس نىھ خنجرالە آلدى.

گئت، يارىما دئنه، يارين گلىيدى،
نرگىز گولى، خريدارين گلىيدى.
گئت، يارىما دئنه، گۈزلىرىن آيدىن،
ايستە دىيگىن وفادارين گلىيدى -

يار بىزىمە وفاسىزلىق ائله يېر،
يار بىز لردىن اوزاقلاشماق ايستە يېر.
ظالمىن بالاسى آرپا ساتاندى،
اۋزۇن بىزە بۇخدا ساتان گۈسترىر.

شو تاریک و مهتابُم نیومد ،
نشستم تا سحر خوابُم نیومد .
نشستم تا دم صبح قیومت ،
قیومت آمد و یارُم نیومد .

سیا چشم بزنجونی لبت قند ،
دو بوس می خوام ، بفرما قیمتش چند .
بهای بوسهات را بخشم ای ول ،
ملک ری و بخارا و سمرقند .

دو چشمونم به درد اومند به یکبار ،
زیس که گریه کردم از غم یار .
بیار دسمال ، که تا چشم بیندم ،
که شاید به شود ، از بوی دلدار .

دو چشمنوم به درد اومند به یکبار ،
زیس که ناله کردم ، از غمت یار .
بده دسمال ، بیندم هر دو چشم ،
که شاید به شود از بوی دسمال .

گنجه قارانلیدیر، آی اوزلوم گلمز،
اوئورسام صبحه تک يوخوم آپارماز.
اوئوررام قیامت قوپانا قدر،
قیامت باش وئر، ياریم گۇرونمز.

بىزنجانلى قارا گۈزلۇم، دوداق بال،
ايکىچە اوپوش وئر، باهاسىنى آل.
اوپوشۇنۇن باهاسىنا گۈزەلىم،
رى يى، بخارانى، سمرقندى سال.

گۈزلىم آغريدى گۈزله نىلمەدن،
چوخلۇ آغلامىشدىم يارىن غمىندىن.
دسمال گتىر، گۈزلىمى باغلائىم،
بلكە ياخشىلاشا يار نفسىندىن.

ايکى گۈزوم بىردىن آغرييا گلدى،
ايىلەدىم، اوره گىمدە غم دىكلدى.
دسمالىن وئر، گۈزلىمى باغلائىم،
بلكە گۈزوم عطريندى حالا گلدى.

زهجرت روز من گشته شو تار،
تو خندونی و من در غم گرفتار.
تموم ملک کرمون را بگردی،
نه بینی مثل من یار وفادار.

اگر باشی زحال ما خبردار،
دل سخت بسوژه بر من زار.
اگر خاک دو عالم را به بیزی،
نبینی مثل من یار وفادار.

چرا کج می‌روی، ای چرخ غدار،
مگر تو کینه داری با من زار.
نترسیدی ز福德ای قیومت،
بریدی دست من از دومن یار.

مسلمانون، سه غم او مدد دلفکار،
خرلنگ وزن ننگ و طلبکار.
خداآندا، زن ننگ را تو انداز،
مو مانم، با خرلنگ و طلبکار.

فراقیندا گونزوم گئجه او لموش،
سن گولورسن، منی غم او ساندیر میش.
بوتون کرمان دیارینی دولاشسان،
گورمه سن من کیمی جانیندان دویموش.

اگر احوالیدان خبر تو تارسان،
من يازیغا برک او رک یاندیرارسان.
بوتون تورپاقلاری اله سن ده سن،
من تک و فالیسین چتین تا پارسان.

ظالم فلک، نه دن اگری گندیرسن،
بو خسا من يازیغا کین بسله بیرسن.
هئچ قورخمورسان قیامتین گونوندن،
الیم یارین اتگیندن کسیرسن.

مسلمانلار، اوچ غم گلدی جان سیخار،
چولاق ائشك، ناباب آرواد، طلبکار.
آللاھیم، سن ناباب آروادی قالدیر،
او زوم بیللەم، چولاق ائشك، طلبکار.

سر من می‌رود بالای این کار،
اگر عهدت بنایی داره، ای یار.
اگر بر کشتن عاشق رضایی،
که عاشق هم خدایی داره، ای یار.

سلامت می‌رسوئم، دونه نار،
به قربون تو گردم، نازنین یار.
میون صد جوون دل بر تو بستم،
فدای جون تو، خوبم نگهدار.

نمای شام قضایی می‌کنم یار،
مه کی از تو جدایی می‌کنم یار.
به پاس خاطر روی تو جانان،
به دشمن آشنایی می‌کنم یار.

نگارینم نشسته پای دیوار،
نمی‌دونه علاج درد بیمار.
علاج درد بیماران طبیبه،
علاج درد عاشق، دیدن یار.

من باشىمى وئرم بوايش اوستونه،
ايلىغارىن دوغروسا، يار سؤيله منه.
عاشق اولورمكە گۈنوللو اولسان،
عاشقين ده اوز آللاهى وار ينه.

سلامىم وار سنه، آى نار داناسى،
قربان اولوم سنه، گۈزەللىر خاصى.
بوز جوان يېچىنده سنه وورولدوم،
ياخشى ساحلا منى، جانىن فداسى.

گئجه ناما زىنى من قضا قىلام،
يار بىلمىرم سىدىن تىجە آيرىلام.
سەنين او گول او زون احترامينا،
دشمنلە اورتادا آشنانلىق ساللام.

گۈزەليم او توروب ديوار دىيىندە،
او بىلمىز خستەنин درمانى ندە.
خستەنин درمانى حكىم اليىنده،
عاشق داساغالار، يارىن گۈرنىدە.

صبحکی او مدم مه دیدنیت، یار،
برای الفت و خندیدنیت، یار
صبحکی او مدم، رویت ندیدم
قیامت شد به من نادیدنیت، یار.

اگر یار منی، هموار بسیار،
و گرنه یار ناهموار بسیار.
اگر یار منی، رسم بزرگون،
و گرنه خرس در خونسار بسیار.

تو را می‌خوام، و گرنه یار بسیار،
گلی می‌خوام، و گرنه خار بسیار.
گلی می‌خوام که در سایه‌ش نشینم،
و گرنه سایه دیوار بسیار.

سر کوی بلند و برف بسیار،
زچشمون خون بیارم، از غم یار.
غم دوری دلبر کرده پیرم،
چو پیرون دست و پائیم مانده از کار.

سحر - سحر گلديم گورمگينه، يار،
خوشام الفتنه، گولمه گينه يار.
سحر - سحر گلديم، اوzon گورمه ديم،
گورمگيم قاليدى گلمه گينه يار.

اگر ايستكليم سن، چاليش دوم - دوزاول،
يوخسا اگرى - اوبرو ايستكلى نه بول.
اگر ايستكليم سن، بؤيو كلر كيمى،
يوخسا، خونساردا دا آيى وار، بول - سول.

سن ايسته ييرم، يوخسا نه چوخ يار،
من گول ايسته ييرم، يوخسا نه چوخ خار.
من گول ايسته ييرم كۈلگە لىمگە،
يوخسا كۈلگە سالان دىوار، نه چوخ وار.

اوجا داغ باشيندا قار قالانيبدى،
قان ياشلى گۈزومە غم جالانيبدى.
بارىن اوزاقلىغى قوجاندى منى،
قوجا تك ال - قولوم اىشدن قاليدى.

دلم می خوات امینت باشم، ای یار،
سر کوچه کمینت باشم، ای یار.
همون وختی که از حموم درآیی،
خودم فرش زمینت باشم، ای یار.

چرا امروز وفردا می کنی یار،
چرا غم در دلم جا می کنی یار.
آتش در خرمن عمرم گرفته،
هنوز از دور غوغای می کنی یار.

به قربون دو انگشت تو دلبر،
به قربون گل روی تو دلبر.
مثال روزه داران روزه داری،
به قربون لب خشک تو دلبر.

قدت از دور دیدن داره دلبر،
لب لعلت مکیدن داره دلبر.
شنیدم میوه باغت رسیده،
انارت باب چیدن داره دلبر.

سئو گیلیم ایستر دیم امینین اولوم،
کوچه نین تینیندە پوسقۇدا دوروم.
حىمامدان سن چىخىب گىدىيگىن زمان،
فرش اولوب اوتدوغۇن يئرە آچىلىم.

نېھ بوجون - صاباح ائيليرسن يارىم،
نېھ اورە گىمى پى لىرسن يارىم.
عۇمرۇم خرمىنە اود دوشوب يانىر،
اوزاقدان دورموسان هايلىرسان يارىم.

بىر جوت بارماغانينا قوربان اولوم من،
او گول ياناغينا قوربان اولوم من.
اوروج توتانلار تك اوروج توتموسان،
سو سوز دوداغينا قوربان اولوم من.

بويو اوزاقلادان گۈرمەلى دلبر،
ياقوت دوداقلارى سورمالى دلبر.
ائشىتىدىم باغىندا مىوه درىلىر،
انارى بوداقدان درىمەلى دلبر.

سحر پرسیدم از گیسوی دلبر،
که تو خوشبوتری یا مشک و عنبر.
بگفتا، دلبرا، می‌رجم از تو،
مرا با مشک می‌سازی برابر.

نصیحت می‌کند مادر به دختر،
سر بی‌چادر از خانه نرو در.
که شاید ناکسی از دور بیند،
شود حیران و سرگردان و مضطرب.

نگارا، از غمت می‌میرم آخر،
بهای خون خود می‌گیرم آخر.
بهای خون من قیمت نداره،
قیامت دامنت می‌گیرم آخر.

دو چشم انتظار است، ای برادر،
دو دستم زیر بار است، ای برادر.
بیا تا سیر دیدارت به بینم،
که دنیا، بی‌قرار است، ای برادر.

یاریمین ساچیندان سوروشدوم سحر،
سن چوخ عطیرلی سن، یا مشک عنبر.
دئدی: ایستکلی یار، اینجیرم سندن،
منی مشک - عنبرله اندین برابر.

اویودلر وئریری قیزینا آنا،
انودن چاراسیز گئتمه اویانا.
گئدرسن بیر ناکس او زاقدان گؤره،
سرگردانلیق چکراویانا - یانا.

گوزه لیم، غمیندن اوله رم بیر گون،
قانیمین باهاسین آلام بیر گون.
قانیمین باهاسی بیر پولا د گمز،
محشرده اتگین تو تارام بیر گون.

ایکی گوزوم انتظار دیر، قارداشیم،
ایکی الده یو کوم واردیر، قارداشیم.
یاخین گل، گول او زون دویونجا گوروم،
فانی دنیا قرار سیزدیر، قارداشیم.

فلک، زارو نزارم کردم آخر،
جدا از گلزارم کردم آخر.
میون تخته نردم نشوندی،
شش و پنجی به کارم کردم آخر.

دو زلفون سیاهت هردو همسر،
که ریخته بر سر وروی تو دلبر.
یکی حلقه زده بر گرد رویت،
یکی او می خوره از حوض کوثر.

خودت دورو رهت دور، منزلت دور،
اگر ترکت کنم، چشمُ شود کور.
اگر دونُم که قولت پابجایه،
به امیدت نشیشم تا لب گور.

خودت گفتی که تا صد سال دیگر،
به غیر از تو نگیرم یار دیگر.
سر سالی نشد یاری گرفتی،
سخن در پیش من، دل جای دیگر.

آی فلک، سن منی آیاقدان سالدین،
گوزل دلداریمی الیمدن آلدین.
شاهمات اویونوندا اورتا یاقویدون،
شش - بئش ایله منه غلبه چالدین.

ایکی قاراساچین قوشما - قوشادیر،
تؤکولوب اوزونه بیر تماشادیر.
بیریسی، آی اوزون آرایا سالیب،
او بیرسین کوثرین سویو یاشا دیر.

اوزون اوzac، يولون اوzac، انو اوzac،
کور اولسون گوزلریم، اونوتسام ناحاق.
بیلسم اگر ونردیگین سوژ یئرینده،
امیدینله اوتوررام اولنه جاق.

اوزن دئدین، ایندن یوز ایله قدر،
سنندن غیری توتمارام اوزگه دلبر.
ایل باشا چاتمامیش اوزگه یار تاپدین
سوژون بوردا، گؤنلون اوzacدا گزه.

نگار لب شکر، یکبار دیگر،
ول آهو کمر، یکبار دیگر.
بیا تا ما کنیم دستا به گردن،
مث سالهای اول، بار دیگر.

نمک تلخه، به زخم تازه مندار،
موره کشته، به شهر آوازه مندار.
موره کشته به دست خود کفن کن،
به دست مردم بیگانه مندار!

بیابون تا بیابون تاختم امروز،
نگا بر هر گلی انداختم امروز.
لهی، دید گانم کور گرده،
ولم را دیدم و نشناختم امروز.

شمالا، بی پرو بی بالم امروز،
شمالا، ناتوان و زارم امروز.
سلامم را رسان تو نزد دلبر،
شمالا، از تو منت دارم، امروز.

دوداغى شكرىم، بيردفعه داها،
ايىجە جىك كمرىم، بيردفعه داها.
گل، يئنه بىرلىشىب، قول - بويون اولاق،
قاباقكىلار كىمى، بيردفعه داها.

آجى دوزى تازا ياراما سېمە،
منى ئۆلدۈرۈرسن، ائلده جارچىمە.
منى ئۆلدۈرۈرسن اۋزۇن كف اىت،
اۋزگەلرىن اميدىنە بوراخما!

چولى باشدان - باشا آياقدان سالدىم،
گۈردو گوم هر گولە من حىران قالدىم.
ايلاھى، گۈزلىم كور اوئىتىدى، كاش
بارىمىن سراغىن اۋزگەدن آلدىم.

صباينلى، من بو گون قانادسىزام،
صبايئلى، دريدرم، يالقىزام.
سلامىمى يئتىررسن يارىيما،
سندن راضىلىق ائتمىگە عاجزام.

چرا رنگت پریده جونم امروز،
چرا غم می‌خوری، ای یار دلسوز.
چرا غم می‌خوری، چیزی نمانده،
عزیزت می‌رسد تا عیدنوروز.

کجایی باد، ورداری من امروز،
به پیش دسته گل بنشونی امروز.
کجایی یار، سرم گیری به زانو،
خود دسمال کنی پاک اشکام امروز.

ولم تب کرده و لع کرده امروز،
سر و گردن به من کج کرده امروز.
هر اون کس بهر من صلحش بیاره،
نماز و روزه و حج کرده امروز.

سه روزه رفته‌ای، ده روزه امروز،
به نوروز رفته‌ای، چه روزه امروز.
خودت گفتی سر سه روز می‌آیم،
بیا، بشمار، ببین چن روزه امروز.

نیه رنگین قاچیدیر شوخ نگاریم،
نیه غم اودرسان، شفقتلی پاریم،
نیه غم اودرسان، چوخ اوزون چکمز،
ایستکلین گلیری بایراما، جانیم.

پئل هارداسان، کاش منی گؤتورئیدین،
دسته گولوم یانینا یئتیرئیدین.
یار هارداسان، باشیم آلب دیزاوسته،
دسمالینلا گؤزوم یاشین سیلئیدین.

پاریم قیزدیریدیر، منله لج اندیب،
بویون - بوخونونی منه کچ اندیب.
هر کس اونو منله باریشدیرارسا،
ناماز قیلیب، اوروچ توتوب، حج اندیب.

اوچ گونه گئتمیشدین، اون گوندی بو گون،
نوروزا گئتمیشدین، نه گوندی بو گون.
او زون دئدین اوچ گونه جن گلرم،
گل بیرسانا، گور، ننچه گوندی بو گون.

۶۰ / ترانه های روستایی

ala bbel, ke mi nali shb o ruz,
bia, srt dlt ra br mn Amoz.
to az bher gllt pncj ruz nali,
bnalm mn cra hresham o hr ruz.

se mafeh se salhe o se norouz,
be dnbal to mi gshem shb o ruz.
to ke ba ma sryari ndasti,
cra ba ma nkfti to hmo ruz?!

znm nalle, ke nallm nalle drniss,
znm nalle, ke dlbrra xbr niss.
znm nalle be drgah xdaوند،
mgrr Ae dl mo kar gr niss.

to dr dorri, xtpi az dor bnwiss,
sxnhai xwsq mcbl bnwiss.
sxnhai xwsq mcbl be kagnz,
be dst bad bde, zwdi bfrst.

آی بولبول، سن گنجه- گوندوز اینلرسن،
قوی اوره گین- سرتینی اوئر گەنیم من.
سن گولوندن اوئزو بئش گون آغلارسان،
من آغلارام، گنجه- گوندوز بىلمەدن.

اوچ آيدى، اوچ ايلىدى، اوچ كره نوروز،
دالىنجا گزىرم من گنجه- گوندوز.
سن کى منه يار اولماق ايستە مير دين،
نيه بس دئمه دين اوز سۈزۈنۈ دوز؟!

ايىلە يەرم، ايىلىتىم بىلەن اولماز،
ايىلە يەرم، يار منى خبر آلماز.
ايىلە يەرم، آللاهىن در گاهىندا،
منىم گۈنۈل آھىم حسابا گىمىز.

سن کى اوذاقداسان، بىر كاغاذ گۈندىر،
خوشاش گلىم سۈزۈلر اونا ياز گۈندىر.
سۈزۈلرىن ھم دادلى، ھم خوشاش گلىم،
يېر يېلىن ئىنه، چالىش تىز گۈندىر.

سرم درد می کند ، حالم خراب اس ،
میان سینه ام سیخ کباب اس .
بیا ، یار جان ، کبابی نوش جان کن ،
کباب عاشقان خوردن ثواب اس .

شو تار است و گرگون می درند میش ،
دو زلفونت پریشان کن ، بیا پیش .
اگر همسایگان بیدار گردن ،
بگو ، خیر خدا ، دادم به درویش .

دلم تنگه ، به تنگی چشم غلبال ،
رحم زردہ ، به زردی کاهدیوال .
خداآندا ، صبوری بر دلم ده ،
که هردم پیش چشم هست ، صد سال .

ستاره سر زده ، ماهم زدبال ،
خدایا ، قافله کی می کنه بار ؟
خدایا ، قافله یک شو بمونه ،
سفر در پیش دارم ، ول زدبال .

باشيم آغريييرى، حاليم خرابدىر،
سيئمه تاخيلان شيشدە كبابدىر.
عزيزىزم، گل گيلن كباب ميل ائله،
عاشقلىر كبابين يشمك ثوابدىر.

گئجه قارانلىقدىر، قورد قويون ييرتىر،
ايکى ساچىن داغىت، اوزونو يئتىر.
اگر قاپى - قونشو دويوب بىلسەلر،
ده، آللە احسانى درويشه چاتىر.

اوره گىم داريسقال، الک گۈزو تك،
اوزوم ساپ - ساريدىر، سوواق اوزوتك.
يارادانىم، اوره گىمە صبىر سال،
يوخسا هر بير گونوم يوزايل گئچەجك.

اولدوز باش قالدىردى، آى دا دالىنجا،
آللاهيم، قافله يوكون آلينجا.
آللاهيم، قافله بير گئجه قالسىن،
سفر قابقادادىر، يارىم آردىنجا.

چه بد کردم که خوردم زهر قاتل،
چه بد کردم که دل بستم به جاھل.
نداشتم که جاھل بی وفایه،
پشیمانی کشم تا روز آخر.

غلط کردم، که خوردم زهر قاتل،
غلط کردم، که دادم دل به جاھل.
غلط کردم نشیستم بر سر راه،
غلط کردم که بردم رنج باطل.

نمی تائُم، غمت بر دارُم از دل،
نمی تائُم، بسازُم دور منزل.
نمی تائُم، دمی بی تو نشینم،
دو پایم تا بزانو مانده در گل.

چرا ویلون و سرگردونی، ای ذل،
همیشه مایل خوبانی، ای دل.
مرو بر خانه خوبان تو بسیار،
که آخر در بلا می مانی، ای دل!

پس ایش گُزردوم، ایچدیم زهر هلاهل،
پس ایش اولدو، گُونلomo آلدی جاھل.
بیلمه دیم کی، جاھل و فاسیزايمیش،
سوناجاق پئشمانلیق چکه جک، غافل.

آنلامادیم، ایچدیم زهر هلاهل،
آنلامادیم، ایستکلیم اولدو جاھل.
آنلامادیم، او توردم يول اوستوندہ،
آنلامادیم، زحمتیم اولدو باطل.

باشارمیرام، غمین سیلم اور کدن،
باشارمیرام، سالام او زاقدا مسکن.
باشارمیرام، بیر آن سنسیز او تورام،
آباغیم پالچیغا باتیب دیزه جن.

نه دن آواراسان، ویلانسان گُونول،
گُوزه‌للر او زونه حیرانسان، گُونول.
گُوزه‌للر ایزینجه چو خدا دولانما،
او زونو بلايا سالارسان گُونول!

تو در دوری، مو در دورم، چه حاصل،
تو بیماری، مو رنجورم، چه حاصل؟
تو در شهر غریب تنها و تنها،
مو پابند ره دورم، چه حاصل؟!.

رهم دور است و بی تدبیر، مشکل،
به جنگ شیر، بی شمشیر، مشکل.
بیا، بنشین، بگوییم یک حدیثی،
زن جاهل، به مرد پیر، مشکل.

یارم، به سر کوت رسیدن مشکل،
پا از سر کوی تو کشیدن مشکل.
جان در ره روی تو بدادن آسان،
جان دادن و روی تو ندیدن مشکل

خودت گل، قامت گل، گوش پات گل،
به گلزارت بیایم همچو بلبل.
اگر یک شو به باعث جا بگیرم،
بچشم دامنی پر از قرنفل.

سن او زاقدا ، من او زفدا ، نه فایدا ،
سن خسته سن ، من یاتاقدا ، نه فایدا ؟
سن غریب شهرده یالقیزدان یالقیز ،
من قالمیشام چوخ ایراقدا ، نه فایدا ؟!

یولوم چوخ او زافدیر ، تدبیرسیز ، چتین ،
آسلامانا ووروشماق شمشیرسیز ، چتین .
بویور اگلش سنه بیر حدیث دئیم :
کیشی قوجا ، آرواداعا غیلسیز ، چتین .

پاریم ، محلله نه یئتیشماک ، چتین ،
محلله ن باشیندان ال چکمک ، چتین .
جان سنین یولوندا وئرمک آساندی ،
جان وئریب ، او زونو گۈرمەمک ، چتین .

اوزون گول ، قامتین گول ، هریانین گون ،
گللم گلزارینا ، اولا رام بولبول .
بیر گئجه باغیندا یئرلشه بیلسم ،
درەرم ، بیر اتك دولو ، قرفنیل .

الهی، مو به قربونت برم گل،
بو قربون دو چشمونت برم گل.
دلت را دیگری خون کرده دونم،
به قربون دل تنگت برم گل.

شتر از بار می‌ناله، من او وِل،
بنالیم هر دومان منزل به منزل.
شتر ناله که من بارُم گرونه،
منم نالم که دور افتادم از وِل.

نی هفت‌بند نوایی داره، ای وِل،
همه دردی دوایی داره، ای وِل.
همه در کشن عاشق رضاين،
که عاشق هم خدايی داره، ای وِل.

ترا می‌بینم و می‌سوزم، ای وِل،
زدیده اشک و خون می‌ریزم، ای وِل.
ترا می‌بینم و چاره ندارم.
همه غلبال غم می‌بیزم، ای وِل.

ایلاھی، من سنه قوربان اولوم گول،
ایکی گوزلرینه حیران اولوم گول.
اوره گین اؤز گه سی قان ائیله میشدیر،
بئزیکمیش گۇنلونه قوربان اولوم گول.

دوه یو کدن اینلر، من یارالىندن،
ایکیمیز اینلەریک یول اۇتوشونجىن.
دوه اینلر: منیم یو كوم آغىردیر،
من اینلەرم: آیرى دوشدوم گولومدىن.

يىندوى بوغوم نئىين نواسى وار، يار،
دنيادا هر دردین دواسى وار، يار.
هامى عاشق اولدورمگە جان آتار،
عاشقىن دە بىر جە خداسى وار، يار.

سنى من گۈرورم، يانيرام، يارىم،
گۈزۈمدە قانلى ياش جالىرام، يارىم.
سنى من گۈرنىدە چارە سىزلىكىدەن،
غم قلبىرىن آلىپ، اليرم، يارىم.

الف بودم، زعشقت دال گشتم،
شکر بودم، چو زهرمار گشتم.
گلی بودم میان تازه گلها،
زعشقت بی پرویال گشتم.

ای یار عزیز، بلا بُدی دانستم،
تو دلبر بیوفا بُدی دانستم.
خیلی است که من تو را همی می خواستم،
آخر که تو بیوفا بُدی دانستم.

بر روی رهش مثال گرد افتادم،
از خوردن غمهاش به درد افتادم.
از خوردن غمهاش نمانده حالم،
چار روز نشده به رنگ زرد افتادم.

نگار نازنین، من اهل دردم،
سرم را گر برند، از تو نگردم.
سرم را گر برند با خنجر تیز،
به خون جولان کنم، گرد تو گردم.

الف ایدیم، عشقندن دالا دوُندوم،
شکرا ایدیم، زهر ما هارا دؤندوم.
تازا گوللر ایچیندە بیر گول ایدیم،
عشقیندن قانادسیز اوچقارا دؤندوم.

نازلى ياریم، بلايمیشسان، بىلدیم من،
دلبر بیوفایمیشسان، بىلدیم من.
چو خداندی کى، سنى يامان ایستر دیم،
آخر کى، بیوفایمیشسان، بىلدیم من.

يولونون اوستوندە توز اولوب قالدیم،
غىلرىن يئمكدىن دردە توش اولدوم.
غىلرىن يئمكدىن حالىم خرابدى،
دؤرد گون گئچمه مىشدىن سارالىب - سولدوم.

ايستكلى گۈزه لىم، درد اھلييەم من،
باشىمى كىسىھەلر، دۇنمەرم سىندىن.
باشىمى كىسىھەلر ايتنى جنجرلە،
قان ایچرە دولاشىپ فيرلانارام من.

الا دختر، بین این رنگ زردم،
غم عشق تو هست، دردی به دردم.
بیا در خانه ما و دوپایت،
به چشم نه، که هس درمون دردم.

چشمان تو را به گل اشارت کردم،
لبهای تو را به بوشه غارت کردم.
هر روز هزار بوشهات می‌کردم.
امروز به یک بوشه قناعت کردم.

شب شبه زکرمون بار کردم،
غلط کردم، که پشت ور یار کردم.
رسیدم بر لب آب صفاهون،
نشستم، گریه بسیار کردم.

آهو بره سفیدمه گم کردم،
خودمه به در خونه مردم کردم.
مردم میگن، تو بچه دیوانه شدی،
دیوانه نیم، یار کمه گم کردم.

آی قیز، سن باخ، منیم سولغون رنگیمه،
سنین عشقین غمی درددیر دردیمه.
گل منیم ائویمده ایکی آیاغین،
قوی گؤزوم اوستونه، درمان دردیمه.

سنین گۈزلىنى گوله او خشاندیم،
سنین دوداقلارین اوپوشە قاتدیم.
هر گون من مین دانا اوپوش آلاردیم،
بو گون بیر اوپوشە قناعت ائتدیم.

شبە گنجەسی من کرماندان چاتدیم،
يالنيش ايش گۈرۈم كى، ياريمى آندیم.
گلیب چاتدیم اصفهانىن سوپونا،
او تور دوم، گۈز ياشىم سولارا قاتدیم.

آغ آهو بالامى اي تير مىش اولدوم،
اوزومو ائل - او با انويه سالدىم.
ائل - او با دئىيرلر دلى اولموسان،
من دلى دگىلم، ياردان آيرىلدیم.

من روی تو را قبله طاعت کردم،
غمهای تو را خورده، قناعت کردم.
روزی دوهزار بار تو را می‌دیدم،
امروز ندیدم و قناعت کردم.

از کوچه تنگ تو گذر می‌کردم،
بر خال سیاه تو نظر می‌کردم.
بر خال سیاه تو نگاهم نرسید،
اندیشه از روز ازل می‌کردم.

بیا، از در درا، که شاد گردم،
به قربون قدو بالات گردم.
به قربون قدو بالات نه چندون،
به قربون صدای پات گردم.

به قربون سروسیمات گردم،
بلا گردون سرتاپات گردم.
چو دگمه سر نهم بر روی سینه‌ات،
چو قیطون دور پستانهات گردم.

سین او زونو من قبله ائله دیم،
سین غملریندن من پای دیله دیم.
هر گون مین دفعه لر سنی گوره ردیم،
بو گون گورنمه دیم، نه اولار؟ دندیم.

سین دار کوچه ندن گچه بیلسیدیم،
سین قارا خالین سنجه بیلسیدیم،
قارا خالینی من گوره بیلمه دیم،
ازلدن بو فکری اولچه بیلسیدیم.

گل، گیر، قاپیدان سن، شادان ایت منی،
گوزل بوی - بوخانا قوربان ایت منی.
گوزل بوی - بوخانا هله قوربان یوخ،
آیاغین سسینه حیران ایت منی.

سین اندامینا من فدا اولوم،
باشدان آیاغا تک قادری آلیم.
دکمه تک باش قوبوم سینه ن اوستونه،
قیطان تک دؤشلرین آرایا سالیم.

گل گلها، من از تو بر نگردم،
اگر ببری سرم، از تو نگردم.
اگر ببری سرم، با خنجر تیز،
به خون جولان زنان گرد تو گردم.

ولم تا تو نیایی، من نخندم،
دگر عهد و وفا با کس نبندم.
دگر تا تو نیایی، یار چونی،
نه چش سورمه کنم، نه سر ببندم.

مثال بلگ بید پژمرده بودم.
زبسکه غصه ول خورده بودم.
بریزه رشته زلفت برویم،
اگر دیشو نبودی مرده بودم.

قدت از دور بینم، بنده گردم،
جمالت بینم و شرمنده گردم.
اگر صد سال در قبرم گذارم،
به بالینم بیایی زنده گردم.

گوللر گولو، من سندن اوز چئوریم،
باشیمی کسنه‌نده، من سندن دئنم.
باشیمی کسنه‌نده ایتی خنجرله،
قان ایچره فیرلانیب سنه یئنلللم.

یاریم، سن گلمه‌سن، من گوله بیللم،
او ز گه لرله ایلقار با غلایا بیللم.
اگر سن گلمه‌سن، ایستکلی یاریم،
سورمه چکه بیللم، باش هؤره بیللم.

سؤیود یارپاغی تک من سولموش ایدیم،
از بس یاردان او ز گونلوك گورموش ایدیم.
دوشسون زلفون ساچاقلاری او زومه،
دون گئجه اولماسايدین او لموش ایدیم.

بویون گئرسم او ز اقدان، قولون او للام،
گول جمالین گئرسم، سندن او تاننا،
اگر یوز ایل تورپاق آلتیندا قالسام،
باشیم او سته گلسن بیردن دیریلله م.

همه رفته و مو تنها بموندم،
درخت یکه در صحراء بموندم.
درخت یکه و بی شاخ و بالم،
برای محنت دنیا بموندم.

گلم را می‌برند، چاره ندارم،
اگر زورم رسد، کی می‌گذارم.
ندارم زور بازو، زر به دامن،
گلم را بر خدایم می‌سپارم.

بیا، دختر عمو، یار رشیدم،
غم و درد تو ره بر دل خریدم.
غم و درد تو ره بردن به بازار،
خودم تاجر شدم، غمهای خریدم.

در عالم هرچه دیدم، از تو دیدم،
دل از دنیا بریدم، از تو دیدم.
تو دادی شهرت بدنامی من،
به هرخاری رسیدم از تو دیدم.

هامی گئتدی، منسه يالقىز قالميشام،
تك آغاچ تك چۈلە تايسيز قالميشام.
تكجه بير آغاچام، قول - بوداغيم يوخ،
دنيا غمى ايچره يارسيز قالميشام.

گولوم آپارىرلار، چاره آرارام،
زوروم چاتا بىلسە، مىگر قويارام.
نه قولومدا قوت، نه اتكده پول،
گولومى آللەھا ايسمالا يارام.

گل، آى عمى قىزىم، دلاور يارىم،
سەنین درد - غەمين قىيىدېنە قالىم.
آپاردىلار درد - غەمين بازارا،
اۋزوم تاجر اولوم، غەملرىن آلىم.

دنيادا هرنە گۈرددوم، سىندىن اولدو،
دنيادان ال گۈتۈرددوم، سىندىن اولدو.
منىم آدىمى سى پىسىه چىخارتدىن،
تىكىان اوستە اوتوردوم، سىندىن اولدو.

گلُم را می‌برن، چاره ندارُم،
اگر دستم رسد، کی می‌گذارُم.
گلُم را می‌برن، بر سوی شیراز،
چه کار سازُم، خداش می‌سپارُم.

شو تار است و من دور از نگارُم،
زدوری نگارُم بی قرارُم.
اگر روی دلاروُم به بینُم،
به جون وِل، که من جان می‌سپارُم.

بلن بالا، زعشقت بی قرارُم،
بیا، آشتی بکن، طاقت ندارُم.
بیا، آشتی بکن، ای جون شیرین،
خجالتهای روت بسیار دارُم.

مسلمونون، مو از غم بیقرارم،
زیاده می‌شود داغ فراقم.
زیاده می‌شود، هیچ کم نمیشه،
به کام دل نمی‌سوزه چراغم.

گولومو آلدیلار، يوخومدو چارام،
كوجوم چاتا بىلسە، مىڭ قويارام.
گولوم آپاردىلار شيرازا سارى،
نىئىنە يىم، آللاهىم، سەيسىمارلارام.

گئچە قارانلىقىدىر، من ياردان اوزان،
يامان اورە گىمى سىخىر بو فراق.
اگر اوزون گۇرە بىلسە يارىمەن،
جانى اوچون، دوشەرم جاندان ايراق.

اوجا بوبىلوم، عشقىندە قرارسىزام،
گل گىلە بارىشاق، دايانا قسىزام.
گل گىلە بارىشاق اىستكلى يارىم،
سەندن اوتانىرام، چوخ راحاتسىزام.

مسلمانلار، من غمدن اوسانمىشام،
فراقين اودونا دوشوب يانمىشام.
گون بە گونه چوخالىر، هېچ دە آزالىمیر،
آرزو چرا غىيمدان اوذاقلاتمىشام.

به ده نو می‌روم، پیش نگارم،
خداآوندا، زعشقش بی‌قرارم،
اگر یک بوسه نذر من کند یار،
نثارش می‌کنم، هرچه که دارم.

سر راهت نشینم، فال بگیرم،
اگر قاصد بیاد، احوال بگیرم.
اگر قاصد بیایه من نباشم،
سر شب تب کنم، شبگیر بمیرم.

ول سبزه، تو داری اختیارم،
به بازارم بری، حرفی ندارم.
به بازارم بری، بازم فروشی،
به غیر از تو خریداری ندارم.

اگر ترکت کنم، می‌میرم از غم،
جدایی گر کنم، می‌پاشم از هم.
دل من کوره آهنگرانه،
اگر شعله کشم، می‌سوze عالم.

ده‌نوا گندیرم دلبر یانینا،
واللاهی عشقیندن گلمیشم جانا.
اگر بیرجه اوپوش نذیر وئریرسه،
واریمی - یوخومی وئردم اونا.

يول اوستوندہ او توررام، فال تو تارام،
قادص یولدان گلسه، احوال تو تارام.
قادص یولدان گلسه، من گورنمه سم،
آخشاما قیزدیررام، گنجه قورتارام.

اسمر یاریم، اختیاریم سنده دیر،
آپارسان بازارا علاجیم نه دیر.
آپاریب بازارا ساتماق ایسته سن،
سندن ساوای ایسته نیم هاردادیر؟

ترک ائیله سم سنی، غصه دن اؤللم،
آیریلا رسام سندن، اولا رام برهم.
اوره گیم دمیرچی کوره سی کیمی،
شعله لنسه اگر، اودلانار عالم.

مثل قد تو به دهر کم باشد ، کم.
اندر دلکم همیشه غم باشد ، غم.
دنیاره اگر دوباره غریبال کنند ،
مثل من ماتمزده کم باشد ، کم.

غمونت میزنه آتش بجانُم ،
تنور تقنه‌ای ، مو در میانُم .
تنور تقنه‌ای از کنده ناک ،
که هردم می‌زنی آتش بجانم .

بیا پیشُم نشین ، پیشت نشیشم ،
بیا پیشم نشین ، سیرت ببینم .
بیا پیشم نشین ، نارنج خوشبو ،
از اون بوی خوشت آروم گیرم .

بیا یارجان ، سر سبزه نشینیم ،
به دسمالت گل لاله بچینیم .
به دسمالت گل لاله چپ وراست ،
به قول بی وفا تا کی نشینیم .

سین بويون کيمى، دنيادا بوی آز،
گؤنلومون اوستونه غم اوستن، غم ياز.
دانيانى بير داها قلبيره سه لر،
منيم کيمى ياسلى آز تاپيلار، آز.

عملرين جانيما آلوولار ساچير،
يانار تندير ايچره منه يئر آچير.
يانار بير تندريرسن مئو كؤتو گوندن،
ياندىرىدىغين اودلار جانيمى ياخير.

گل، اگلش يانيمندا، يانيمندا اولوم،
گل، اگلش يانيمندا، دويونجا گوروم.
گل، اگلش يانيمندا عطيرلى نارنج،
سین خوش عطرييندن روحلاريم، دويوم.

گل عزيزيم، چمن اوسته اوتوراق،
دسمالينا لاله گوللىرى ييغاق.
دسمالينا لاله گولو ساغ- سولا،
ايلغارسيز سۈزۈنە بىز ايناما ياق.

شو مهتاب و مهتاب دل آروم،
نمی‌گیره دلم بی‌بار آروم.
نه دلبر از دلم هسته خبردار،
نه قاصد تا فرستم پیش بارُم.

سر راه نگارم هر شو آیم،
قدش از دور می‌بینم، بپایم.
قدش از دور پاییدن نه چندون،
چو درویشان به پابوشش درآیم.

اگر تو گوهری، مو کهر بایم،
اگر تو نقره‌ای، مو از طلا بایم.
اگر تو بچه‌ای شرمت می‌بایه،
به جایی وعده ده، تا مو بیایم.

میون شیرنیا خرما ره مایم،
میون دخترنا کبرا ره مایم.
میون دخترای سر محله،
همو کبرای بلند - بالارو مایم.

گنجه آى ايشيفى، اوره گە ياتىم،
اوره گىم اىستە يير، من ياراچاتىم.
نه يارين گۈنلۈمدۈن خبىرى واردىر،
نه بىرائىلچى، اونلا يارا يول تاپىم.

يارين يولو اوستە هر گنجە گللم،
بوييون قورماغا گۈرنىشە گللم.
بوييون اوزاقلاردان قوروماغا يوخ،
آياغىن اۋېمىگە من وجه گللم.

سن اگر گوھرسن، من كھربايام،
سن اگر گوموشىن، من زرپارايام.
سن اگر اوشاقسان اوزوندن گلمير،
هارا وعده وئرسن، من اورادايام.

شىرنىلر اىچىندە خورمايا وارام،
قىزلار آراسىندا كبرايا وارام.
يۇخارى محلە قىزلارى اىچرە،
او بويلىو - بوخۇنلو كبرايا يارام.

تو که با ناز میری، من می‌ایم،
بلند پرواز میری من می‌ایم.
هوای خال و ابروی کمونت،
اگر شیراز میری، من می‌ایم.

به یاران الوداع گفتیم و رفتیم،
به تحت دل دعا گفتیم و رفتیم.
همان یاری که با ما داشت الفت،
پناهش با خدا گفتیم و رفتیم.

دو زلفان سیاهت مارپیچان،
به سیمای سفیدت شد پریشان.
فتاده گردن تو حلقه- حلقه،
مثال چیل مروارید و مرجان.

مه قربانت شوم، ای چادرالوان،
تمام کوچه را کردی چراغان.
تمام کوچه را من گل بکارم،
تو گلدسته شوی، من گل نگهبان.

سن نازلا يورورسن، من ده گلیرم،
گؤ گده گئرونورسن، من ده گلیرم.
قارا قاشین، قارا خالین عشقينه،
شيرازا گنديرسن، من ده گليرم.

دوستلارا الوداع دئيب يورو دوک،
گئنلو موزدە دعا دئيب يورو دوک.
بىزله الفت سالان همانكى يارا، -
آللاه پناهيندا، دئيب يورو دوک.

ايکى قارا ساچىن قىورىلىميش ايلان،
آغا بىاغ او زونه او لموش پريشان.
سارىلىپ بوينانا دولما - دولاشيق،
بويونباغى كىمى مرواريد - مرجان.

سنه قوربان اولوم، چادراسى الوان،
كوجهنى بير باشا ائتدىن چرا غبان.
كوجهنىن بويونجا من گول اكه رم،
سن چلنگ اولارسان، من گول قورويان.

ستاره از کنار ماه بردن،
سر یار مرا از راه بردن.
اونا که می‌برن خیری نبین،
زهر کنج لبم یک آه بردن.

برفتم گل بچینم، چیده بودن،
برفتم یار بینم، برده بودن.
برفتم توی دریا، دُر در آرم،
دُری که من می‌خواسم، برده بودن.

شترها بار کردن پسته دارن،
ولم را می‌برن من غصه دارم.
ولم را می‌برن منزل به منزل،
دل پرغصه را سر بسته دارم.

بیا، ای بی وفا بر من وفا کن،
اگه ترکت کم نعلت به ما کن.
اگه ترکت کم از بی دلایی،
بکش خنجر، سرم از تن جدا کن.

اولدوز زورايله آيدان آلديلار،
آل اندىب ياريما تله قوردولار.
اونو آپارانلار خير گۈرمەسىن،
دوداق بوجاغىندان آه قوپاردىلار.

گىندىم گول درمگە، درىلمىش ايدى،
گىندىم يار گۈرمگە، كۈچرولموش ايدى.
گىندىم دريا اىچره مرجان چىخاريم،
ايستەدىكىم مرجان گۈترولموش ايدى.

دوهار يو كىلدى، يو كىرى پسته،
نازلىم آپاردىلار، مندەوار غصە،
نازلىم آپارىلدى هاردان هارايا،
اور كىدە يئر سالىب غم، غملر اوستە.

ايلىقارسىزىم، گل، سن منه وفا قىل،
سنى اونودورسام منه جفا قىل.
اگر تر كىن قىلسام گۈنولسوز لوكلە،
چك خنجرىن، باش بىندىن جدا قىل.

بیا، تا ما به هم همراه باشیم،
چو کفتر در دهان چاه باشیم.
اگر کفتر بناله، ما بنالیم،
ز درد هم دیگر آگاه باشیم.

بیا که، ما و تو همسایه باشیم،
بیا تا آب یک رودخونه باشیم.
همو که شب بشه، دستا به گردن،
همو که روز بشه، بیگونه باشیم.

به درگاه خدا بید آرزویم،
که یک بار دیگر آیی به سویم.
زنی لب بر لبم، زانو به زانو،
بریزه شبنم زلفت برویم.

سرم گر درد گیره با که گویم؟
رحم گر زرد گردد با که گویم؟
دوای دردسر زانوی یاره،
مو که باری ندارم با که گویم؟

گل، ال- اله و تریب، بیز یولداش اولاچ،
گؤیرچین تک قویو آغزیندا دوراچ.
گؤیرچین اینله سه، بیز ده اینله یک،
اورتاق در دیمیزدن با خبر قالاق.

گل گیلن ایکیمز همسایا اولاچ،
بیر چاین سویونا آخیب قوشلاق.
گنجه اولان کیمی قول- بویون اولوب،
گوندوز اولار- اولماز، بیز- آیری قالاق.

آللاه در گاهیندا وار بئله آرزوم،
سن بیر ده گله سن، من سنی گوروم.
دوداق دوداغیما، دیزین دیزیمه،
تؤکولسون تئللرین، اورتولسون او زوم.

باشیم آغريیارسا، من کیمه دئیم؟
او زوم سولوشقارسا، من کیمه دئیم.
باش آغريینین داوسی يارین دیزی،
ياریم اولمایرسا، من کیمه دئیم؟

همه یار دارن و بی یار مایم،
لباس کهنه در بازار مایم.
همه دارن لباس کدخدایی،
نمدپوش قلندر وار مایم.

خوشا امشو که مهمون شمایم،
کبوتر بر لب بوم شمایم.
تُرُش رویی مکن بر حرف مهمون،
خدا دونه که فردا شو کجا یم.

تو که آن سو روی، این سو نگا کن،
گرفتار توام، شرم از خدا کن.
گرفتار توام، هش ماه میشه،
به رنگ زرد من یکدم نگا کن.

اول، چشمان مست خود سیا کن،
دوم، بر چهره زردم نگا کن،
سوم، بنگر، اگر تقصیر دارم،
و چارم، قتل عاشق را بنا کن.

هامى نىن يارى وادير، يارسىزىق بىز،
كەنه پالتار تكىن اعتبارسىزىق بىز.
هامىنин اگىنinde گۈركىلى پالتار،
تىفتىك پالتار بورونن عارسىزىق بىز.

نه ياخشى بو گىچە قوناغام سىزە،
دامىن قىراغىندا د گىرم گۈزە.
قوناغىن سۈزۈنە قاش - قاباق تۈكمە،
آللاھ بىلير، صاباح نە گلىر بىزە.

آى اوياندان گىدن، گىتمە، بىردايان،
سنه وورولموشام، آللادان اوتان.
سنه وورولموشام، اوilar سككىز آى،
سولقۇن رنگىيمە باخ، سى بونا اينان.

بىرىنجى، نازلى گۈزلەين قارالا،
ايكىنجى، قوبىما كى، زنگىم سارالا،
اوچونجو، باخ، اگر تەصىرىم اولىسا،
دئوردونجو، عاشقى اۋلدۇر، پارالا.

نگارا، سرمه بر چشمون خود کن،
مرا سیر از لب و دندان خود کن.
اگر از من بدیدی بی وفایی،
بکش خنجر، مرا قربان خود کن.

مه بالانشین پایین نظر کن،
کلومی با غریبان مختصر کن.
تو می دونی غریب این دیارم،
غیریون را نوازش بیشتر کن.

اگر یار منی ترک سفر کن،
شتر داری مکن، کار دگر کن.
اگر می خوای شترداری کنی تو،
برو، یک فکر دلدار دیگر کن!

بیا که، بار کردم، راهیم کن،
نظر بر رنگ زرد کاهیم کن.
مجال دست به گردن نیست ما را،
از اون بوی خوش همراهیم کن.

دلبریم، سورمه چک گُوزلرینه سن،
دیش - دوداغین گوستر سیراب اولوم من.
اگر مندن ایلقارسیزليق گُورموسن،
خنجرین آل، منی قوربان ائت بو دم.

اوسته او توران آی، بیر آشاغا دوش،
غريبىرلە بير نئچە كلمە دانىش.
سن بىلىرسن من بورادا غريبىم،
غريبىرلە بير داها ائت نوازش.

اگر ايستكليم سن سفره گىتمە،
آيرى بير ايش باشلا، سروانلىق ائتمە.
اگر سروانلىغا آليشمىش سانسا،
آيرى بير دلدار تاب، منى آلداتما!

گل، يوكومو چاتديم، منى يولاسال،
بو سولقۇن رنگىمىي سن نظره آل.
او گۈزل عطرىينىن منه يولداش وئر،
قول - بويون اولماغا قالمايىب مجال.

عزیزم، می روم، همراهیم کن،
نگا بر رنگ زرد کاهیم کن.
اگر چیزی نداری من نمی خوام،
 فقط با بُوی خوش همراهیم کن.

به بالینم بیا، پرسان من کن،
علاج درد بیدرمان من کن.
اسیر چشم جادوی تو گشتم،
بیا، شاد این دل نالان من کن.

دو زلفون سیا را چین به چین کن،
مرا در خرمون گل خوشه چین کن.
اگر مهر علی داری به سینه،
خودت انگشترو ما را نگین کن.

تو یار منی، بیا مرا یاری کن،
ما را می برن، تو گریه وزاری کن.
ما را می برن شهر دیگر می فروشن،
پول داری اگر مرا خریداری کن.

عزیزیم، گندیرم، اول یولداش منه،
سولموش رنگیمه باخ، اول سیرداش منه.
بیر شئین یوخدورسا، من ایسته میرم،
او گؤزل قوخوندان قوش هاماش منه.

گئروشومه گل سن، حالیمی آرا،
علاجسیز دردیمه تاپ گیلن چارا.
آدادان گوزونه من وورولموشام،
قویما، دردلی گؤنلوم چکیلسین دara.

ایکی قارا تئلینی چین - چین ائله،
منی خرمنینده خوشە چین ائله.
اگر علی عشقى واردیر سینه نده،
اوزون اوزوک، منی سەنگین ائله.

سن منیم یاریمسان، منه امداد ائت،
منی آپاریرلار، آغلا، فریاد ائت.
منی آپاریرلار، قول تک ساتیرلار،
پولون وارسا، منی آلیب آزاد ائت.

بیا، کوچکتر از من، دلبر من،
بیا، دستت بزار، زیر سر من.
بیا، دستت بذار، می‌خواهم بخوابم،
بیا، بنگر، به چشمان تر من.

دو دندانیت طلا باشد، گل من،
نگهبانیت خدا باشد، گل من.
اگر خون مرا پامال سازی،
هنوز از من وفا باشد، گل من.

قد چون سرو تر داری، گل من،
که موها تا کمر داری، گل من.
اگر باشی، دلت با ما نمیشه،
مگر یار دگر داری، گل من؟!

سر کوچه هودار توام من،
در این کوچه گرفتار توام من.
اگر روزی هزار بارت به بینم،
هنوز مشتاق دیدار توام من.

گل، مندن خیر داجا، نازلى دلبر، گل،
گل، منیم باشیمی الین اوسته آل.
گل گیله، الین قوى، ایستیرم یاتیم،
گل، یاش گوزلریمه بیرجه نظر سال.

ایکى دیشین قیزیلداندی، آى گولوم،
ساختایانین یاراداندی، آى گولوم.
اگر منیم قانیمی پامال ائتسن،
هله منه وفا واردی، آى گولوم.

منیم گولوم، بویون یاش سروه او خشار،
منیم گولوم، ساچلارین کمر حاقلار.
من ایله سن اوره گین منه د گیل،
یوخسا او زگه بیر یار خاطرین ایستر؟!

کوچه نین باشیندا هاوادارینام،
کوچه نین ایچینده گرفتارینام.
اگر هر گون مین يول دا گورسم سنی،
ینه جاندان مشتاق دیدارینام.

مگر دریا نهنگه این دل من،
مگر شیر و پلنگه این دل من.
بزن خنجر تو اندر سینه من،
بیین خونش چه رنگه این دل من.

سر دستت طلا باشد، ول من،
وجودت بی‌بلا باشد، ول من.
اگر فکر من بیچاره باشی،
نگهدارت خدا باشد ول من.

دو تا لیمو فرستاده ول من،
برای صبر و آرام دل من.
محبت کرده و زحمت کشیده،
ول بالا بلند خوشگل من.

به بیلاق و به کوهساره ول من،
نداره او خبر از این دل من.
الا ای باد، پیغومی به او بر،
بگو افتاده غربت منزل من.

بوخسا نهنگ سن، آی منیم گؤپلوم،
بوخسا پلنگ سن، آی منیم گؤپلوم.
گؤتور خنجر ينى وور سینه م اوسته،
کور قانى نه رنگدى، آی منیم گؤپلوم.

قولباقلارين قيزيل اولسون، سئو گيليم،
وجودون بى بلا قالسين، سئو گيليم.
من يازيعين فكرىنده اولسان اگر،
ساخلا يانين آلاه اولسون، سئو گيليم.

بار منه ايكيجه ليمو گۈندرميش،
منیم اوره گىمى آلماق ايسته ميش.
الي آغريماسين، چوخ زحمت چكىب،
منیم سرو بوپلوم نه آنلايا نميش.

ايستكليم ييلاقدا، داغلىقىدا گىز،
منیم بو گۈنلۈمدەن هېچ توتماز خېر.
آى يىڭىل، پىغامىمى سى يېتىر اونا،
دئنه منیم عۆمۇرمۇ غربىتىدە گئچىر.

گل زرد بیابونه ول من،
زغم آواز می‌خونه ول من.
زمین را گل بریزین، گل پاشین،
که فرزند بزر گونه ول من.

بلند بالا، به بالات او مدم من،
هوای خال لبهات او مدم من.
شیدم خال لبهات می‌فروشی،
خریدارم، به سودات او مدم من.

به روی بوم نگا کن، او مدم من،
دو زلفونت دو تا کن، او مدم من.
به چشمونت بکن تو سرمه سنگ،
برو، شکر خدا کن، او مدم من.

خدا خواسته جفای ول کشم من،
جفای ول، به خون دل کشم من.
خدا حسن جوونی بر تو داده،
که جور یار ناقابل کشم من.

منیم یاریم چۈلۈن سارى گۈلۈدو،
غىمدۇ نۇمە اوخويان بولبۇلۇدو.
يېر اوستە گۈل تۈركۈن، گۈل سېلەيىن،
منیم یاریم اولولارىن اوغلۇدو.

اوجا بولىلۇم، سىنىن يانىنا گىلدىيم،
دوداقدا كى خال ھاواسىنا گىلدىيم،
ائشىتىمىشىم خاللارىنى ساتىرسان،
آلېجىيام، خال سوداسىنا گىلدىيم.

دۈن باخ دام اوستونە، بودوها گىلدىيم،
ساچلارىن اوستەلە، بودوها گىلدىيم.
گۈزلىرىنە سورمە داشى چك كىلىن،
آللاھا شكر ائلە، بودوها گىلدىيم.

اللاه ايستر يار جفاسى چكىم من،
يار جفاسىن اورە گىيمە اكيم من.
آللاھ سنى ياراشىقلى ياراتمىش،
ياراما ز يار اوستە قان ياش تۈركۈم من.

درِ کوچه بیاًیم در زُنُم من،
صدای نازنین دلبر زُنُم من،
اگر گوین عزیزت خواب نازه،
شوم کفتر، به دورش پر زُنُم من.

سرانداز سرت سرکش کُنم من،
دو چشمونیت ببینم غش کُنم من.
اگر دونم که بدنامی نداره،
دو دونگ از عمر خود پیشکش کُنم من.

بیا که، از غمت تب می کُنم من،
به محنت روز را شب می کُنم من.
همون بوسی که دادی کنج دالون،
شب وروز باد آن شب می کُنم من.

سر کوچه‌نشینی می کُنم من،
به دلبر خرد بینی می کُنم من.
اگر دلبر به من یکرنگ باشد،
تصدق جان شیرین می کُنم من.

قاپینیزا گلیب قاپنی چاللام،
سسله ییب یاریمی سراغین آلام،
دئسه‌لر ایستکلین شیرین یو خودا،
یاهی اوللام، او نا گوزتچی دورام.

باشینین اورپه گین باشیما ساللام،
ایکی گوزون گورونجه حالدان اوللام.
اگر بیلسم، رسوا یچیلیق گتیرمز،
عؤرمومون ایکی دانگین هدیه قیلام.

گل گیلن، غمیندن من قیز دیریرام،
محنتدن عؤرمومه غم سوز دورورم.
دalan بوجاغیندا گیزلين اوپوشی،
گنجه - گوندوز یادیدما گزدیریرم.

کوچه باشیندا من او تراق اندهرم،
یاریما نکته دانلیق اور گهدهرم.
اگر یاریم من ایله مخلص اولسا،
جانیمی جانينا قوریان دیه رم.

به کوی یار چوپونی کنم من،
چو دلبر آیه، مهمونی کنم من.
بگیرم غوچی از سالار غوچان،
به پیش پاش قربونی کنم من.

بخون ببل، جوابت می‌دهم من،
از این شیشه شرابت می‌دهم من.
دل تو میل گوشت بره داره،
از این آهو کبابت می‌دهم من.

شب مهتاب و مهتاب دشمن من،
دو زلف یار طوق گردن من.
خداوندا، تو تاریکی بیاور،
که تاریکی رفیق و همدم من.

بلند بالا نکردی چاره‌ی من،
به هندوستان رسیده ناله‌ی من.
زیسکه ناله‌های زار کردم،
پریده رنگ از رخساره‌ی من.

يارين كؤيشنinde چوبان گندرم،
يار اورا گلنده قوناق ائدهرم.
توتارام قوچلارين هاردا بيرينى،
آياغى آلتىندا قوربان ائدهرم

اوخو بولبول، جوابىنى وئرەرم،
بو شىشه دن شرابىنى وئرەرم.
سون گۈيلون قوزو كبابى ايستر،
بو آهدان كبابىنى وئرەرم.

گنجه آى ايشيفى منيم دشمنىم،
يارين قوشاساچى طوق گردىم.
آللاهيم، سن قارانلىغى تئز يئثير،
قارانلىقدىر منيم دوستوم، هممىم.

اوجا بويلوم، منه چاره قىلمادين،
نالم گىتىدى هندوستانى، دويمادين.
اوقدر اينله دىم، گۆز ياشى تۈركۈم،
منيم سولدوغومو وجه آلمادين.

۱۱۰ / ترانه‌های روستایی

من می‌روم و نمی‌رود همراه من،
بی‌وقت شده کوه و بیابون ره من.
مرغان هوا نعره زنن بر سر من،
من نعره زنم: کجا شده همراه؟!

برو مرغ سفید خونه‌ی من،
حلالت باشه آب و دونه‌ی من.
به هرجا می‌روی منزل بگیری،
بکن یاد از دل دیوونه‌ی من.

سر کوه بلنده خونه‌ی من،
فلک تیری زده بر شونه‌ی من.
از این تیر فلک پروا ندارم،
کجا شد منزل جاودانه‌ی من؟!

فدای مقدمت، ای یار شیرین،
مزن آتش به جانم بیشتر از این.
دگر تاب فرات را ندارم،
چه سازم، نیست طاقت بیشتر از این.

من گندیرم، گلمیر منیم يولداشیم،
گنجه اۇتموش، من داغ داشدان نىچە آشيم.
گۈي قوشلارى اوستومە هايغىرلار،
من هايغىرام، هانى منیم هاماشىم!؟

اوج، گىت، آى انويمىن آغ قوش جىغازى،
حلال اولسون سەۋىدىگىم روزى.
ھەپىرە گندىرسن، مىسکەن توپورسان،
انىلە منیم دلى گۈنلۈمۈ آرزمى.

اوجا داغ باشىندا منیم انويم وار،
فلك بىر اوخ وورموش چىكىتىمە، اينلە.
فلكىن اوخوندان هېچ قورخوم يوخدور،
نه اولدو بىس يارىم ياشايان ائولر.

گلىشىنە قربان شىرىن جانانىم،
رحم اىت، بوندان آرتىق قويما من يانىم،
سنن فرقىتىنە دۆزە بىلمىرم،
نه ائدىم، بوندان چوخ يوخدور توانىم.

گل سرخ و سفیدیم، هردو تامون،
زدنیا نالمیدیم، هر دوتامون.
تو این دنیا تو را بر من نمیدن،
تو اون دنیا شهیدیم هر دوتامون.

اگر مردیم، بمیریم هر دوتامون،
بکن جفت قبری از برآمون.
بکن جفت قبری بر سر راه،
بگریه دوست و دشمن از برآمون.

اگر مردیم، بمیریم هر دوتامون،
بینندن قبر جفتی از برآمون.
اگر مردیم، بمیریم موسم گل،
گل و بلبل نشینند در عزامون.

ندونم سیب تر، یا غبب است این،
شکر پاره است و بادام، یا لب است این،
به دور صورت صف بسته گیسو،
مرا دلبر، قمر در عقرب است این.

آغ- قیرمیزى گوللریك هرایکیمیز،
هرایکیمیز دنیادانیق اميدسیز،
بو دنیادا سنى منه وئرمزلر،
او دنیادا شهیدیك هر ایکیمیز.

اگر اؤلسک، قوى اؤللك هرایکیمیز،
يان با يان قازىلسىن قوشما قېرىمیز.
يان با يان قازىلسىن يول قىرغىندا،
آغلاسىن دوست - دشمن، باغىشلاناق بىز.

اگر اؤلسک، قوى اؤلک هر ایکیمیز،
قوشا قبرە قويولاڭ هر ایکیمیز.
اگر اؤلسک، اؤلک گول موسىنinde،
گولله بولبول توتسۇنلار ماتتىمیز.

بىلمىرم آلمادى، يابوخاقدى بو،
شىرك بورادى بو، يادوداقدى بو.
ساچلارىن سالىيدى اوزونه حلقة،
آى ازو لو يارىمدان چوخ ايراقدى بو.

خروسا، بی پر و بی بال گردن،
همیشه ناخوش و بیحال گردن.
از اون وختی که یار من می‌بایه،
اگر خواهین بخونین لال گردن.

شما که مردمان این دیارین،
مگر رسم مسلمونی ندارین.
از آنجایی که دلبر می‌خورده آب،
برایم جرعة آبی بیارین.

فدای مقدمت، ای جان شیرین،
مزن آتش به جانم بیشتر از این.
دگر تاب فراقت را ندارم،
چه سازم، نیست طاقت بیشتر از این.

به قربون همون راه رفتن تو،
به قربون تو شیراز گشتن تو.
شب و روزم ستاره می‌شمارم،
برای خاطر بر گشتن تو.

خوروزلار، سیزلرین قانادی سینسین،
وجودوزو مرض، حالسیزلیق آلسین.
یار بیزه گلنده او خوسوز اگر،
بوغازیز بیرتیلسین، دیلیز لال او لسون.

سیزلر که بویژرین آداملاری سیز،
میه مسلمانلیقدان سیز بری سیز.
اوردان کی، نازلی یاریم سو ایچردی،
منه ده بیر جه قورتوم سو گنگیرین.

گلیشینه قوربان، آی شیرین جانیم،
آماندیر بوندان چوخ قویما من یانیم.
سنین فراقینا دؤزه بیلمیرم،
هاچاناجان بو محنته دایانیم.

قوربان اولوم، سنین یئریشینه یار،
شیراز شهریندە او لوشونا یار.
گنجه - گوندوز اولدوزلاری سانارام،
انتظارام، سنین گلیشینه یار.

دلم می‌خواهد بیایم خونه تو،
بیینم، لونه و کاشونه تو.
بیایم خونه و خونه نباشی،
بگردم، دور خلوت خونه تو.

به دل گفتم، به خوبیان آشنا شو،
نگفتم، مایل هر بی وفا شو.
اگر خواهی که با ناکس نشینی،
نمی‌سازی به من، از من جدا شو.

ستاره آسمون می‌شمارم امشو،
به بالینم میا، بیمارم امشو.
به بالینم میا، که کشه میشی،
تموم دشمنا بیدارن امشو.

خداوندا، دلم کو، دلبرم کو؟
مرا افسانه کرد، افسونگرم کو؟
به دامن گاه ریزد اشک از چشم،
دریغا، دانه‌های گوهرم کو؟

اوره گیم ایسته بیر، گلیم ائونیزه،
باش چکیم، ائونیزه- ائشیگینیزه.
گلیم، ائونیزدہ اولماسان اگر،
دولانیم ائو آرا خلوتیزه.

دئدیم: گؤنول، گوزللره تانیش اول،
دئمه دیم کی، هرایلقارسیزلا خوش اول.
ایسته سن کی، ناکسلرله اولاسان،
منه ياراما زسان، اونلارلا توش اول.

گئجه اولدوزلاری گؤیده سایرام،
گلمه، باشیم اوسته، آزارلا ییرام.
گلمه باشیم اوسته، اولدورولرسن،
دشمنلر آیقیدیر، بونو قانیرام.

آی آللاهیم، گؤنول هانی، يار هانی؟
منی اووسونلایان فسونکار هانی؟
گاھدان اتگینه تؤکر گوزر یاشی،
حیف اولا، داغیلان یاقوتلار هانی؟

ستاره سر زده از دامن کو،
دوازده دختر و مو یکه چوپو.
به قربون کریمی خداشم،
نمی‌دونم، کدوم گل را کنم بو؟!

بزن نی را که، غم داره دل مو،
بزن نی را که، دوره منزل مو.
بزن نی را، مقامش را نگردون،
که دور افتاده یار همدل مو.

بُلن بالا، به بالات آمدُم مو،
برای خال لبهات او مدم مو.
شنیدم خال لبهات می فروشی،
خریدارم، به سودات آمدُم مو.

تو که رفتی، نگفتشی چون کنم مو،
در این غربت، نظر بر کی کنم مو.
گل خوشنگ و خوشبویم تو بودی،
گل پس مونده را کی بو کنم مو!

اولدوز باش قالدیردی، داغ اتگیندن،
اون ایکی دانا قیز، بيرجه چوبان من.
آلله، سنین کرمینه قوربانام،
هئچ بیلمیرم، هانسی گولو ایله یم؟!

نئی دینلت، غمیم واردیر گونولده،
نئی دینلت، ائریم وار اوzac ائلده.
نئی دینلت، هاواسینی دگیشمە،
اوzac دوشوب مندن نازلى همدل دە.

اوجا بویلوم، بویونجا من اوجاللام،
دوداقالارا قونان خالدان باج آلام.
ائشیتمیشم، خاللارینى ساتیرسان،
مشترییەم، ایشی آواندا ساللام.

سن گئتدین، دئمه دین، بس من نئیله یم،
بو غربت دیاردا کیمی دینله یم.
منیم عطیر ساچان گولوم سن ایدین،
بو سارالمیش گولو نئجه ایله یم!

زعشقت باد در نی می کُنم مو،
دو دس در گَردنَت کی می کُنم مو.
دو دس در گَردنَت امروز و فردا،
که کار عاشقی طی می کُنم مو.

از این کوچه به دو - دو می رُوم مو،
به پابوس گل نو می رُوم مو.
اگر دانم گل نو مال مایه،
سه منزل را به یک شو می رُوم مو.

بُلن بالا، بلندت کرده يُم مو،
دری کوچه پسندت کرده يُم مو.
ترش بودی، مثال آب غوره،
مثال نرمه قندت کرده يُم مو.

غريبی را قناعت کرده يُم مو،
چطلو ترک ولايت کرده يُم مو.
هلا مردم، نمی دونین بدونین،
که آقام را زیارت کرده يُم مو.

سنین عشقیندە باخ، من نئى چالیرام،
ایکى قول بوبۇنۇنا ھاچان سالیرام.
ایکى قول بوبۇنۇنا بوگۇن ياخاباح،
عاشقلىك ايشيندە آد آرايیرام.

بو كۆچەدن قاچا - قاچا گىندهرم،
اۋپوشلارى ساچا - ساچا گىندهرم.
اڭرى بىلسىم تازا گول منه چاتار،
اوزون يوللار اوچا - اوچا گىندهرم.

اوجا بويلوم، سنى من چوخ اوجالىتىم،
سنى گۈرددوم، درحال مرادا چاتىم.
قورا سويو كىمى يامان ترش ايدىن،
سنى دؤيوب نارىن قىدە اوختشاتىم.

غرييلىك قناعت ائيلەدىم من،
ئىنجە ترک ولايت ائيلەدىم من.
آهاي بىلمەينلر بىلسىنلر بونو،
كە آقامى زيارت ائيلەدىم من.

ز وختی رفته‌ای، تتو کرده‌یم مو،
به خواری روزها شو کرده‌یم مو.
همو شوها که با هم نشستم،
بسی باد او شوها کرده‌یم مو.

بلن بالا، به کوها مونده‌یم مو،
بغل بگشا، که سرما خورده‌یم مو.
بغل بگشا، مرا کنج بغل گیر،
که دیشو در بیابون مونده‌یم مو.

دو تا نار و دوتا سیب و دوتا به،
بیر، هرشیش تا ره با دلبرم ده.
بگو، دلبر سلامت می‌رسونه،
بیا، بار دیگر لب بر لبم نه،

هناز نقره و از کان زر به،
هناز مال و میراث پدر به.
هناز دارم، ولی طالع ندارم،
اگر طالع نباشد، باز هناز به.

سن گشتدين، تك ليگه من تاب گتيرديم،
مذئله بير چوخ گونلر ايتيرديم.
او سنله اولدوغوم خوش گنجه لري،
يادا ساليب، عؤمره باشايئيرديم.

اوجا بويلوم، من داغلاردا قالميشام،
آچ قويونونو، يامان سويوق آلميشام.
آچ قويونونو، مني آل قوجاغينا،
دونن گنجه من چوللرده اولموشام.

ايکى آلما، ايکى هيوا، ايکى نار،
هر آلتى دانانى ياريما آپار.
دینه يارين سلام گوندردى سنه،
گل، دوداغينى قوى دوداغىما، يار.

قىزىلدان، گوموشدن هنر ياخشيدير،
آنانين وارىندان هنر ياخشيدير،
هنرىن وار ايسه، طالعىن يوخسا،
طالع ده اولماسا، هنر ياخشيدير.

در این صحراء مرا گرفته،
غم عالم مرا تنها گرفته.
غم عالم همه می‌گن دو روزه،
غم من دم به دم بالا گرفته.

شنیدم، یار من یاری گرفته،
مرا ول کرده و خاری گرفته.
اگر مثل منه، کاری نکرده،
اگر بعض منه، خیرش ببینه.

سه ماه مسلم است، یارم رفته،
شاخ از چمن و گول از کنارم رفته.
این خانه اگر بهشت و جنت باشد،
بیزارم از این خانه، که یارم رفته.

از کوچه گذر کنم، می‌بینمته،
احوال دل سوخته می‌پرسمته.
احوال دل سوخته پرسیده نشد،
صد سال گذره، دختره می‌گیرمته.

بو چول آرا منی ایستی ووروبدی،
دنیا غمی منی يالقیز گژروبدی.
هامی دئیر دنیا غمی گندرگی،
منیم غمیم منه هاماوش اولوبدی.

ائشیدیم، سئو گلیلیم اؤز گە يار تاپب،
تیکاندان پاپیشیب، اؤز گولون آتیب،
منه او خشاشا او، هئچ ایش گۈرمە يېب،
مندن ياخشى اولسا، مرادا چاتیب

اوچ آی باش بوتوندی، ایستکلیم ایتمیش،
گۈل بوداغیم منه آیرىلیق قاتمیش.
بو انو اگر بهشت برين اولسا،
بئزیکم بو انودن، ایستکلیم گىتمیش.

كۆچەدن گىچنده گۈرورم سنى،
يانىقلى گۈنۈلدۈن سورورام سنى.
يانىقلى گۈنۈلدۈن خبر اولماسا،
يوز ايل ده گىچسە، قىز، آلىرام سنى.

دوتا سیب و دوتا نارو دو غنچه،
فرستادم برایت یار نوچه.
دو تار مو ز لفونت جدا کن،
که بندم یادگاری بر کمونچه.

از این کوچه گذر کردی، برای چه؟
دل تنگم خبر کردی، برای چه؟
به روی زخم خود خوابیده بودم،
تو زخمم تازه‌تر کردی، برای چه؟

غم دوریت مرا رنجور کرده،
به مردن راضی و مجبور کرده.
که هر چند می‌کنم من صبر و طاقت،
مرا از صبر و طاقت دور کرده.

از دور به ناز آمدنات بیهوده،
انگشت به لب گزیدنات بیهوده،
انگشت به لب گزیده‌ای فهمیدم،
دل دادن و پا کشیدنات بیهوده.

ایکی آلما، ایکی غنچه، ایکی نار،
گؤندردیم بونلاری من يارا نوبار.
ایکی تئل ساچلاریندان آیرارسان،
تاریما باغلارام اولسون ياد گار.

بو کوچه‌دن گنچر اولدون، نه اوچون؟
اورک آغريم سئچر اولدون، نه اوچون؟
ياراميں اوستوندہ من ياتمیش ايدیم،
سن يارامي دئشر اولدون، نه اوچون؟

آيريلیغین غمى منى چاشدیریر،
اولمك آرزوسيله ياخينلاشدیرير.
هرنه چاليشيرام دؤزوملو اولام،
منى دؤزومومدن اوزاقلاشدیرير.

اوزاقدان ناز ايله گلديگين يئرسىز،
بارماق دوداغينا آلدигين يئرسىز.
بارماق دوداغينا آلماقدان بىلديم،
گئنول وئريب، آياق چكدىگين يئرسىز.

دو پای دلبرم خلخال داره،
عجب حال و عجب احوال داره.
به دستش جفت دستبند طلایه،
سر کتف چپش یک خال داره.

ولم از در دراومد، کاسه داره،
دو چشم نیمه مست خاصه داره.
اگر روزی دو صد بارش ببینم.
هنوزم این دلم تلواسه داره.

خودت گفتی که وعده در بهاره،
بهار اومد، دلم در انتظاره.
بهار هر کسی عید است و نوروز،
بهار عاشقون دیدار یاره.

به هر شهری هزاران گلعداره،
به هر گامی دو صد زیبا نگاره.
نمی دونم، دل دیوانه من،
چرا از دوری تو بیقراره.

پارین توپوقلاریندا خالحالی وار،
اونون عجیبیه بيرحال - احوالی وار.
قولونا تاخییدیر، قیزیلدان قولباق،
سول چیگنی اوستوندہ بیر تک خالی وار.

ياريم گيردى ائوه، الده کاساسى،
ايکى سرخوش گۆزو، گۈزلەر خاصاسى.
اگر هر گون اونو يوزدفعە گۈرسەم،
گئنە اورە گىمە وار تالواساسى.

اوزون دئدین، كى وعدە مىز باهاردا،
باھار گىلدى، اورە گىم انتظاردا.
ھر كسىن باھارى اونا بايرامدى،
عاشقىن باھارى، يار هاردا، اوردا.

ھر شهرىن مىنلرلە گول اوزلوسو وار،
ھر قىدمە ايکى يوز گۈزل نگار.
بىلمىرم بۇ منىم ديوانە گۈنلۈم،
نچون آيرىليقدان اولموش بىقرار.

قدت مثل گل و چشم خماره،
دو رخسار سفید و بی غباره.
به دل گفته بودم: پشت و پناهم،
شدم از عشق تو بی اختیاره.

الا دختر، که رویت چون اناره،
دو چشمون تو روز و شو خماره.
دو زلفونت چو شاخ قوچ جنگی،
به خونریزی عاشق گرم کاره.

خبر او مد که دشتستان بهاره،
زمین از خون احمد لاله زاره.
خبر ور مادر پیرش رسانین،
که احمد یک تن و دشمن هزاره.

زبس مهر رخت عالم فروزه،
جهان را ول، به مهرت سینه سوزه.
فلک را شیوه دائم این چنینه،
که هردم چشم امیدی بدوزه.

بویون گول کیمیدیر، گوزون خوماردیر،
یاناقلارین آلماتک بی غباردیر.
گؤنلومدن ایسته دیم: دایاغیم اولسون،
سنین عشقینده او بی اختیاردیر.

آی قیز، اوژون ائله بیل کی، اناروی،
ایکی گوزون گئجه - گؤندوز خوماردى.
ایکی ساچین قوچ بوینوزونا او خشار،
عاشق اولدورمکده ایشە هاماردى.

خبر گلدی دشتساندا باهاردى،
احمدین قانیندان يېر لاله زاردى.
قوجا آناسينا خبر آپارین،
احمد بير اوژودو، دشمن هزاردى.

اوژونون گونشى ايشيق سېمكده،
ايшиغىن عالمه آلوو ساچماقدا.
فلکىن قايداسى بو دور ازىزدن،
هر آندا بير اميد گوزون اۇرتىمكده.

نگارینم دم دروازه جاشه،
حریر نرم کاشونی قباشه،
به لب گفتم: بیا، بوسی به من ده^{۵۵}،
اشارت کرد و گفت: اینجا نه جاشه!

دلم اندر غریبی وا نمی‌شه،
یکی همدرد من پیدا نمی‌شه.
یکی همدرد من قلای رومی،
کلیدش گم شده، در وا نمی‌شه.

الهی، شو نمیشه، شو نمیشه،
شکسته شیشه و پیون نمی‌شه.
شکسته شیشه چون طفل یتیمی،
که باباش مرده و زنده نمیشه.

سیبی که تو داده‌ای، تمامش خاله،
یک روز جدائیت به من دشواره.
سوگند بخورم، ولی تو باور نکنی،
این چهره زرد من گواه حاله.

ایستکلیم او توروب قاپی یانیندا،
کاشان اپگیندن دون وار اگنینده.
دوداق آلتی دئدیم: منه بیر اوپوش،
اشاره ائله‌دی: بیر اوزگه وعده!

گونول غربت آرا هئچوقت آچیلماز،
منه همدرد بیری هئچوقت تاپیلماز.
منمیم همدردیم او رومی قفلدیر،
آچاری ایتیبدیر، هئچوقت تاپیلماز.

ایلاھی، گئجه گلمز، گئجه گلمز،
شوشه سینمیش اولسا، بیرده دوزلمز.
سینیق شوشه یتیم او شاغا بنزه‌ر،
آناسی اولموشسه، بیرده دیریلمز.

سن وئردیگین آلما، بوتون خالحالدى،
بو او زون آبریلیق جانیمى آلدى.
من آندا یچیرمese، سن اینا نمیرسان،
منمیم سولغۇن بنزیم شاهد حالدى.

سرشو بید ، فرستادم ، دو لاله ،
نشستم ، تا خروس اومد به ناله .
دلم از میوه با غ تو می خواست ،
به با غ دیگرم دادی حواله .

گل سرخ و سفیدم هرد و لاله ،
به چشمان تو دارم آه و ناله .
اگر یک شب شوی مهمان به پیشم ،
خودم ساقی شوم ، چشم پاله .

دو چشمونم دم دالون مدامه ،
نگاهم انتظار صبح و شامه .
دونیم از شو گذشته و ول نیومد ،
خداآندا ، که عمر من تمومه .

دو چشمونم دم دالون مدامه ،
دل من انتظار صبح و شامه .
شب از نیمه بشد ، یارم نیومد ،
دیگه این زندگی بر من حرومده .

آخشم اوستو گۈندردىم اىكى لاله،
او توردوم كى، خوروز او جالتسىن ناله.
گۈنول سنين باغىندان مىوه اىستر،
باشقابير باغا سن وئردىن حواله.

بىر آغ، بىر قىرمىزى گول، اىكى لاله،
سنин گۈزلىرىندن چكەرم ناله.
اگر بىر گئجه او لسان سن قوناغىم،
اۋزوم ساقى او للام، گۈزوم پىاله.

ايکى گۈزوم دايىم دالانا باخار،
گۈزو يولدا او لماق ياندىرىپ ياخار.
گئجه اؤتىدو، يارىم گلېپ چىخىمىدى،
آللاھىم، عۇمرۇم لاپ فنايا آخار.

ايکى گۈزوم دايىم دالانا باخار،
امانسىز انتظار گۈنلۈم ياخار.
گئجه يارى او لدو، يارىم گلەمەدى،
بوش عۇمور سورمكىن منه نە چىخار.

اومد اجل و برد دلارام منه،
برهم زده رفت، عید و ایام منه.
از دست اجل نه خویش دارم، نه تبار،
فریاد خدا، نه تیر دارم، نه بهار.

نویسم بر درو دیفال خانه،
بمونه از من مسکین نشانه.
اگر پرسن که معشوقت کجا یه،
بگو، بگریخته از ننگ زمانه.

سلامت می کنم، از دور، از دور،
سلامت می کنم، ای خرم‌ن گل.
سلامت می کنم، باشی سلامت،
سر و جانم فدای یک کلامت.

نویسم بر درو دیوار خونه،
بمونه از من مسکین نشونه.
ازون ترسم که در زندون بمیرم،
گلم در دست نامردون بمونه.

رباعی گونه‌ها / ۱۳۷

اجل گلدی، دلارامیم آپاردى،
قاتیشدیردی، خوش ایامیم آپاردى.
قوهوم قبیله یه ياد ائتدی منى،
آمان آللاه، ياي - باهاریم آپاردى.

يازارام من، اوئين قاپ - باجاسينا،
فالسين من يازيقدان بلکه نشانا.
اگر سوروشسالار معشوقون هاردا،
ده، قاچيرتدى اوئو جور زمانا.

سلام گۈندريرم، اوزاقدان سنه،
سلام گۈندريرم، گول خرمنىنه.
سلام گۈنده رىرم، سلامت قال سن،
باشىم - جانىم قوربان بىر تك سۈزۈنە.

يازارام، بو اوئين قاپ - باجاسينا،
من يازيقدان بلکه قالا نشانا،
قورخوم بودور زنداندا دوشىم اولم،
گولوم قالا نامىدلر او مودونا.

اگر این دردل وَر من بمونه،
از اون ترسم که جون من نمونه.
اگر دردلم با کوه گویم،
از اون ترسم که کوه حیرون بمونه.

قد و بالات به سرو ناز مونه،
دو چشمونت به چشم باز مونه.
لب و دندون شیرین که تو داری،
به شربت خونه شیراز مونه.

رسیدم بر غدیر پر زآبی،
لبم بُد تشه و قلبم کبابی.
که ناگه چشم من بر دلبر افتاد،
فراموشم بشد از خوردن آبی.

به کام دل بپروردم درختی،
که در سایه‌اش بشیشم گاه وختی.
خزون اومد درختم ریشه کن کرد،
که من طالع نداشتمن هیچوقتی.

بو درددل اگر قالاسى اولا،
قورخoram جانىمى آلاسى اولا.
اگر من دردىمى داغلارا دئسم،
قورخoram داغلارى حىرته سالا.

اوجا بوى - بوخونون لاب سرو اۇزودور،
ايکى آلا گۈزۈن شاهىن گۈزودور.
سنین او بال كىمى دىشىن - دوداغىن،
شىراز داڭى شربىت خانا اۇزودور.

يېتىشدىيم چوخورا - سوپونان دولو،
دوداقالار قوب - قورو، اورك قورولو.
آنمادان گۈزلەرىم يارا ساتاشدى،
اونوتىدوم بىر باشا سوسۇلۇغۇمو.

گۈنول آرزوسىلە بىر آغاچ اكدىم،
گۈلگە سىنده دىنجلەمە يە گۈزتىكدىم.
خزان گلدى، آغاچىمى سىندىردى،
اۇز بختىمدىن، طالعىمدان من بىخدىم.

خداوندا، به خر او سار دادی،
به هر ناکس رسیدی، یار دادی.
خیارای ترو سبز بهاری،
زموجودات بر کفتار دادی.

محبت کردی و رات دور کردی،
مرا کشتب و خود رنجور کردی.
خودت کشتب برای مال دنیا،
مرا از غصه و غم کور کردی.

سفر کردی، سفر را دور کردی،
خودت رفتی، مرا رنجور کردی.
سفر کردی برای مال دنیا،
چراغ هر دوچشم کور کردی.

بوسوزی، مشت دستم باز کردی،
کی را دیدی، که بر من ناز کردی؟
کی را دیدی، که از من بهترت بود،
کبوتر گشتب و پرواز کردی.

آللاھيم، ائشىگە اووسار وئرييسن،
ھر نا كسى گۈرۈب بير يار وئرييسن.
يارانميشلار ايچره قوجا كافارا،
يئمگە يام - ياشيل خيار وئرييسن.

محبت ائيلەدين، او زاغا گىتدىن،
منى اولدوردۇن، او زۇنۇ خستە ائتدىن.
اوزۇنۇ اولدوردۇن دنيا مالى چىن،
گۈزلىرىم كور قويوب، مراد ائتدىن.

سفر ائتدىن، يامان او زاغا گىتدىن،
اوزۇن گىتدىن، منى دلخستە ائتدىن.
سفر ائتدىن دنيا مالىندان سارى،
ايکى گۈزۈم چراغىنى كور ائتدىن.

ياناسان، او وجومن اىچىنى آچدىن،
كىمى گۈرۈن مىندن چىكىندىن، فاچدىن؟
كىمى گۈرۈن مىندن آرتىق بىڭدىن،
گۈيرچىن اولوبان گۈيلىرە اوچدون.

برفتی بی وفا یادُم نکردى،
به کاغذ نامه‌ای شادُم نکردى.
به مکتبخانه عشق تو بودم،
سبق دادی و استادُم نکردى.

نگارا، یک شبی یادُم نکردى،
به پیغام و سلام شادُم نکردى.
ترا من خانه اميد خواندم،
مرا تو خانه آبادُم نکردى.

به با غرفتی، خبر دارُم نکردى،
به گل چیدن چرا یادُم نکردى؟
میون دوست و دشمن خواب بودم،
چرا از خواب بیدارُم نکردى؟

لب بوم او مدی، رخ تازه کِردى،
قدت را با قدم اندازه کِردى.
تو که پوشیده‌ای رخت عروسی،
مکش سورمه، که داغم تازه کِردى.

گئدین، ای ایلقارسیز، يادا سالمادین،
بیرتكه کاغاذلا گویلوم آلمادین.
عشقین مکتبینده او خوتدون منی،
درس اور گندین، او ستادلیغا قویمادین.

گوزه‌لیم، منی سن يادا سالمادین،
پیغام گؤنده‌رمەدین، سلام آلمادین.
سنی من اوزومە اميد سانیردیم،
منی شاد ائتمەدین، منه يانمادین.

باغا گئدین، نیه منه دئمه‌دین،
گول درنده منی ياد ائله‌مەدین؟
دوست دشمنلر ایچیندە يو خلامیشدیم،
نیه منی او باتماق ایستەمەدین؟

دام اوستونه گلیب، او ز تازالاسان،
بو یونو، بو یوملا اندازالاسان.
سن کی، گئینیمیش سن گلین پالتاری،
سورمه چکمه، دردیمی تازالاسان.

به پیش بوم بدیدم قد بلندی،
نشد فرصت، که اندازم کمندی.
کشیده گاه دست و گاه بازو،
برای یک غریب مستمندی.

سر آب روان بنشسته بودی،
دو انگشت بلورت شسته بودی.
سلام کردم، علیکم پس ندادی،
مگر در کافرستان گشته بودی؟

قدت با سلب مونه در بلندی،
لبت با غنچه مونه چوں بخندی.
ترا بابات به دولت می فروشه،
خریدارت منم، گر می پسندی.

زعشقت ترک سر کردم، چی سودی،
به جان قطع هنر کردم، چی سودی.
به خاکستر نشستم تا به زانو،
که من خانه به سر کردم، چی سودی.

دام اوسته ائيديم، بير اوجا بولو گوردوم،
فرصت ائلمه ديم كمند آنابيديم.
گاهالين اولچوردو، گاه داقولونو،
يازيق غريبي اوندان قورتارايديم.

آخار سو باشيندا او تورموش ايدين،
بولول بارماقلاريني يوموش ايدين.
سلام وئرديم، جوابيني وئرمە دين،
يوخسا كافرستاندا گزميش ايدين؟

بويون او جاليقدا سروي آنديرير،
دوداغين گولنده، غنچه يم دئير.
سنی آلاسيام، اگر بگنسن،
آزان سنی پولا ساتماق ايسته يير.

عشقينده باشيمدان گىچديم، نه فايда،
جاندان صرفظر ائتييم، نه فايда.
كول ايچره او توردوم ديزيمه قدر،
اوزوم خانه خراب ائتييم، نه فايда.

الا یارجان، مرا بیچاره دیدی،
سر آستین من را پاره دیدی.
نک آستین من پاره‌چی باشد،
خوده او شیار مره دیوانه دیدی.

از اون روزی که ما را آفریدی،
به غیر از معصیت از ما ندیدی.
خداآندا، به خاطر خدائیت،
زما بگذر، شتر دیدی ندیدی!

نگارا، میروی لنگر نداری،
مگر عشق مرا باور نداری.
چنو که میروی، اینور نگا کن،
زعشقت مرده‌یم، باور نداری.

بیا جانُم، که جانُم را تو داری،
کلید خانمانُم را تو داری.
تموم جان مو گشته جراحت،
بیا جانا، که درمُونُم تو داری.

ایستکلیم، سن منی بیچارا ساندین،
 قوللاریم آغزینی سن پارا ساندین.
قوللاریمین آغزی هله بیر یانا،
اوزون آیق، منی دیوانا ساندین.

او گوندن کی بیزی یاراتمیسان سن،
گناهدان باشقا بیزدن گؤرمە میسن.
آی آللاهیم، آللاهیغین خاطره،
بیزدن واز گنج، دوه گۈرۈم، دئمه سن!

گۈزەلیم، گىدىرسن آباق سالمیرسان،
يوخسا منیم عشقیم وجه آلمیرسان.
ایندى کی گىدىرسن، دؤن بويانا باخ،
عشقیندن اولموشم، سن اینانمیرسان.

گل جانانیم، جانیم سنین الیندە،
بوتون خانمانیم سنین الیندە.
تامام بدئیمی يارا قوماریب،
گل کی، جان درمانیم سنین الیندە.

تو که بالای بوم گهواره داری،
هنو من عاشقم، تو بچه داری.
به عهد ماه و خورشید و ستاره،
امید دارم که برگردی دوباره.

نگارا، بر دلم غم می‌گذاری،
نمک بر روی زخم می‌گذاری،
نمک بالای زخم سوزنا که،
قدم در خانه یم کم می‌گذاری.

نیود روزم به غیر بی قراری،
شبا بیداری و افغان و زاری.
به من سوزه، دل هر دور و نزدیک،
تو از سنگین دلی پروا نداری.

دلم می‌خوادم که دلسوزم تو باشی،
چراغ و شمع و پیه سوزم تو باشی.
دلم می‌خوادم که در شباهی مهتاو،
همون ماه دل افروزم تو باشی.

سن دامین اوستوندە بئشىك قورموسان،
من عاشقم، سن سه آنا اولموسان.
آند اولا اولدوزا، گونشه، آيا،
هله گوزلەيرم، سن قايداسان.

نگارىم، گۈنلۈمە غم الله يىرسن،
يارامين اوستونه دوز چىلە يىرسن.
يارامين اوستونو دوز آجىشدىرار،
گل - گىدىن اتۇيمە آز ائله يىرسن.

كىچىرى گۈنلىم قارسىزلىقلا،
كىچە اوياقلىقلا، نالە - زارلىقا.
منه هر گۈرەنин اورە گى يانىر،
سن اورە گىن يانماز او تانمازلىقلا.

گۈيلىم ايستر، آجييانىم اولاسان،
ايشىق ساچان چراگبانىم اولاسان.
گۈيلىم ايستر، آى ايشىغى چىخاندا،
اورە گىمده پارلايانىم اولاسان.

چرا در بام خود بالا نمی‌شی؟
چرا از حال من جویا نمی‌شی؟
تو می‌گویی که من مانند مجنون،
اگر مجنون منم، لیلا نمی‌شی؟

الا دختر، تو سرو توی بااغی،
چرا با ما عزیزم، بی دماغی.
تو ماه بی قرین آسمونی،
دل تاریک ما را شو چراغی.

اگر ماهی، به زیر ابر تا کی؟
مسلمان شو، به دین گبر تا کی؟
اگر دونی که عاشق کشتنی هس،
بکش، ای گبریدین، صبر تا کی؟

- الا دختر، تو را مایم چه می‌گی،
چرا بر قوم و خویشانت نمی‌گی؟
- اگر بر قوم و خویشانم بگویم،
مرا بر تو نمیدن، تو چی می‌گی؟

نیه افز دامیندا دورا بیلمیرسن؟
نیه منیم حالیم سورا بیلمیرسن؟
هر سؤز باشی منه مجنون دئیرسن،
من مجنونسام، لیلا اولا بیلمیرسن؟

آی قیز، با غ ایچینده سرو آغا جیسان،
نچون بیزلر ایله سن بایاغیسان.
سن گُوییون مثلسیز پارلاق آیی سان،
دوتفون اور کلرین شب چراغی سان.

آیسان اگر، بولود آلتدا قالما، گل،
مسلمان اول، آتش پرست اولما، گل.
اگر بیلسن عاشق اولدورمه لیدیر،
آتش پرست، اولدور گیله، دورما، گل.

- آی قیز، سنه مايلم نه دئیرسن،
نچون بونو اقربانا دئميرسن؟
- اگر بونو قوم - اقرباما دئسم،
منی سنه وئرمسه لر نئيرسن؟

به قربونت بشم، ای یارجونی،
بنفسه میکنی، جون می ستونی،
به قربون بنفسه کندن تو،
که دوس را جای دشمن می نشونی.

گل و گل غنچه بودی، یارجونی،
هنوزم بچه بودی، یارجونی،
بسی زحمت به پای تو کشیدم،
نصیب غیر بودی، یارجونی.

گل سرخ وسفید زعفرانی،
منم همرا ببر، ای یارجونی.
منم همرا ببر، قربان خود کن،
که بلکه این سفر تنها نمونی.

گل سرخُم، تو شاهون گلونی،
چرا سنگین دل و نامهربونی؟
به وقتی غنچه بودی، بو نداشتی،
حالا که گل شدی، با دیگر ونی.

سنے قوربان اولوم، آئی نازلی یاریم،
بنفسه در دیکجه آلیرسان جانیم،
بنفسه در دیگین فداسی، اوللام،
دشمنی دوست ایله دگیش، سلطانیم!

قونچايدین، گولایدین، سن نازلی یاریم،
هله خیرداجايدین، سن نازلی یاریم.
چوخلو سنین رحمتینه قاتلاشدیم،
اوزگه سینه چاتدین، سن نازلی یاریم.

آغ گول، قیرمیزی گول، زعفرانی گول،
منی اوزونله آپار، ای عزیز دل.
منی اوزونله آپار، قوربانون اولوم،
اوzon سفر سنہ اولماسین مشکل.

قیزیل گولوم، سن گوللرین شاهیسان،
نه دنداش اور کلی، دودورقايسان؟
اونداکی قونچايدین عطرین بوخایدی،
ایندی گول اولموسان، اوزگه لرنن سن.

دلدار مرا گفت: چرا غمگینی؟
در قید کدام دلبر شیرینی؟
بر جستم و آیینه به دستش دادم،
گفتم که در آیینه که را می‌بینی؟

الا دختر، تو خورشید زمینی،
چرا با عاشق خود این چنینی؟
همه خوبون ندارن این همه ناز،
همه‌ش نازه، چه وايسی، چه نشینی.

تو که بالابند و نازنینی،
تو که شیرین لب و عشق آفرینی.
بیا، بنشین کنارم بوسه‌ای ده،
که فردا با غمم تنها نشینی.

بر یار ستم مکن، که بی یار شوی،
بسیار طلب مکن، به کم زار شوی.
بسیار قدم نمان در خانه دوست،
هر چند عزیزی، عاقبت خوار شوی.

نازلىم منه دىدى: نيه غىمىلى سن؟
هانكى نازلى يارىن قايمىسىندا سان؟
ال آتدىم، آيتانى الينه وئردىم،
دندىم: باخ، آيتادا كىمى گۇرورسن؟

آى قىز، يئر اوزونون گۈنىشى سن، سن،
نيه عاشقىنلە يولا گلمىرسن؟
اۆزگە گۇرەللەدە بولۇشى - ناز يوخ،
دوروب - اوئوردو قىجا نازسان، عشوه سن.

سن اوجا بولۇسان، نازلى جانانسان،
سن شىرىن دوداقسان، عشق يارادانسان.
گل، اگلىش يانىمدا، بېرجه اۋپوش وئر،
صاباح غەميم ايلە يالقىز قالانسان.

يارا جىفا ائتمە، يارسىز قالارسان،
چو خىدا ئاماھىسىنما، محتاج قالارسان.
اوزون مدت قالما دوستون ائۋىنده،
اول عزيز اىكىن، صون خوار اولارسان.

هزارو یک خطر دارد جدایی،
نهال بی ثمر دارد جدایی.
بیا، ای دوست، که دیدارت به بینم،
که مرگ بی خبر دارد جدایی.

عزیزم، تا به کی داری جدایی،
کنی تا کی به عاشق بی وفایی؟
اگر من لایق عشقت نبودم،
نمی کردی از اول آشنایی؟!

دل، ای دل، اینقدر بد خو چرایی،
پی هر چشم و هر ابرو، چرایی؟
گهی در کنج خال لب نشینی،
گهی در رشته گیسو چرایی؟!

به گل مونی، که از گلزار آیی،
شکر مونی، که از نیزار آیی.
همیشه پیش چشمونم عزیزی،
نچو حالا، که از بازار آیی.

آيريليقدا مين بير خطر گۈرونور،
آيريليقدا آغاچ بارдан آرينير.
گل، دوستوم، گل، سنه بير گە گۈرۈشك،
آيريليقدا عۆمۈر يېرده سورۇنور.

عىزىزىم، هاچاجان آيريليق وار،
معشوق دا عاشقە وفاسىز اولار؟
اگر من عشقىئە ياراما يىردىم،
بس نىه سن سالدىن آشنانىق، اى يار؟!

گۈنول، سن اى گۈنول، نه بداصىل سن،
نيه هرقاش - گۈزۈن دالىنجاسان سن؟
گاهدان دوداق اوستە خالا قۇنۇرسان،
گاهدان دا تىل ھۈرۈيوندە گىزىرسن؟!

گولە اوخشارسان، گولوستاندان گلىرىسن،
شىكىرىمىسىسەن، نىستاندان گلىرىسن.
گۈزۈمون اۇنوندە ھەمىشە عىزىز،
ھامىدان چوخ، كە بازاردان گلىرىسن.

سر راهت نشینم، تا بیایی،
به قربونت کنم، هرچه بخوایی.
به قربونت کنم هم جون و هم مال،
به غیر از جون شیرینم چه خوایی؟

تو که خورشید اوچ دلربایی،
چنین بيرحم و سنگین دل چرایی؟
به اول، اون همه مهر و محبت،
به آخر، راه و رسم بی وفایی؟

رباعی گونه‌ها / ۱۵۹

يولونون اوستونده دوررام گلیرسن،
 سنه قوربان وئرم نه ایسته بیرسن.
 سنه قوربان وئرم هر نه واریمدان،
 شیرین جاندان آرتیق نه دیله بیرسن؟

سن کی دلبرلیکده گونش کیمی سن،
 ندن رحمسیزسن، داش اور کلی سن؟
 ازلده او بئله الفت، محبت،
 سونوندا اونرتدون وفانی بیردن؟

مثنوی گونه ها

مثنوی گونه ها

اگر مردم، کنین قبرم سر را،
کس و ناکس به قبر من زنه پا.
اگر مردم سه روزم ور ندارین،
به اميد وفادارم گذارین.

اگر مهمان مایی ناز منما،
به هرجا من فرود آیم، فرود آ!
تو مهمانی و باز پرشکاری،
طمع داری به کبک کوهساری!

الا دختر، به جون بی برارت،
نکش سرمه، به چشمون خمارت.
نکش سرمه، که بی سرمه جوونی،
اگر سرمه کشی جون می ستونی.

مثنوی سایاقلار

من اۇلورسم، قىيرم قازىن يول اوسته،
قىيرم اوستان مىرى نامىرىد گلىپ گىچە.
من اۇلورسم، اوچ گۈن منه د گىمە يىن،
وفالىمدان اميد يولو گۈزىلە يىن.

اڭر قوناغىمىسان، گل ناز ائىلمە،
هېرىئە گىنىدىرسم، گلىمېرم، دىمە!
سن منه قوناقسان، شكار آلانسان،
داغداكى كەھلىگە طاماه لانانسان؟

آى قىز، بىر جە قارداشىنىن جانىنا،
سۈرمە چىكمە گىلىن سوز گۈن قاشىنا.
سۈرمە چىكمە، سۈرمە سىز دە جوانسان،
سۈرمە چىكىن چاغلار لاب جان آلانسان.

از دور سیاهی می که چشمونت،
مانند صدف سفیدی دندونت.
یک بوسه بدہ از اون لب خندونت،
صدقة سرت، ذکات فرزندونت.

نمی‌دونم، خدا کرد، یا قضا کرد،
تو را آورد و با من آشنا کرد.
بمیره آنکه غربت را بنا کرد،
تموم عاشقان را مبتلا کرد.

دو چشمون سیاهت کافرم کرد،
مسلمون بودم و از دین درم کرد.
دو چشمونی که داری، کس نداره،
به غیر از آسمون پر ستاره.

گل سرخم به صحراء گریه می کرد،
گل زردم گریبون پاره می کرد.
گل سرخم، چرا رنگت پریده،
مگر باد خزون بر تو وزیده؟!

اوزاقدان گۆزلرین قارایا چالیر،
او اینجى دىشلرین جانىمى آلىر.
بىر اوپوش اىستەرم يادگار قالسىن،
اۇزۇن، اوشاقلارين خيراتى اولسۇن.

ھېچ بىلمىرم، آللە ئىتدى، يا قضا،
سنى تاپىپ، منه قىلدى آشنا.
گۈرۈم اۇلوب اىتسىن غربى قويان،
بوتون عاشقلىرى اودا ياندیران.

ايکى قارا گۈزۈن دىنىمى آلدى،
منى دين، ايماندان آوارا سالدى.
سندە اولان گۆزلر ھېچ كىمسە دە يوخ،
تكجه او اولدوزلۇ گۈيىدە وار آز - چوخ.

قىزىل گولوم چۈل آرا آغلايردى،
سارى گولوم اوركىر داغلايردى.
قىزىل گولوم، رنگىن نىه فاچىيدى،
يوخسا خزان يئلى سنه اسىبدى؟!

چه خوش بی دست مو اشکسته می‌شد ،
خود دسمال دلبر بسته می‌شد .
چه خوش بی می‌شدم دسمال گلدار ،
که ناز بند می‌شدم دور سر یار .

دلُم تنگه ، برای دیدن یار ،
برای گفتن و خنديدن یار .
دلُم تنگه ، از اون شباهی مهتاب ،
که یارم توی جایش می‌کنه خواب .

گل سرخ و سفیدم ، دونه هل ،
چه بد کردم ، که از من کنده‌ای دل .
چه بد کردم که از من دلگروني ،
مگر پابند عشق دیگروني ؟

گل سرخ و سفیدی دسته بستم ،
میون صد جوون دل بر تو بستم .
میون صد جوون شادم نکردی ،
به تکه کاغذی یادم نکردی .

نولايidi بيرجه بو اليم سينايدى،
يارين دسمالى ايله باغلانайдى.
نولايidi گوللو بير دسمال اولايدىم،
يارين ساچلارى اوستن باغلا نايدىم.

اوره گىم داري خير، يارى گۈرمىگە،
يارى ديندير مىگە، يارى سئومىگە.
اوره گىم داري خير، آيلى گئجه لر،
يارىم ياتاغىندا ياتار دينجه لر.

آغ- قىرمىزى گولوم، هل داناسىسان،
نه پىسلىك ائتمىشىم، منى آنمىسان.
نه پىسلىك ائتمىشىم بىلە اينجىك سىن،
يوخسا اوزگەلرە گۈنول وئرمىشىن؟

آغ- قىرمىزى گولدىن دستە تو تارام،
يوز جوان اييچىنده سنه آتارام.
يوز جوان اييچىنده سئويندىر منى،
بىر تكە كاغاذلا گل، ديندير منى.

گل سرخ و سفید هر دو به دستم،
میون صد جوون دل بر تو بستم.
میون صد جوون باشی سلامت،
دعا‌گوی تو باشم تا قیامت.

غلط کردم، که نارنج بوی کردم،
غلط کردم، که با تو خوی کردم.
غلط کردم، که دادم آشنایی،
نترسیدم از ایام جدایی.

سه مطلب دارم، ای زیبا نگارم،
اول، در پیش پایت جان سپارم.
دوم، قبرم کنی بر روی سینه،
سوم، غسلم دهی با آب دیده.

سر راهت نشینم فال گیرم،
اگر قاصد بیاد احوال گیرم.
اگر قاصد بیاد با حال خسته،
به دستش می‌دهم گل دسته - دسته.

مئوي گونه ها/ ۱۶۹

آغ - قيرميزي گوللر واردير اليمده،
يوز جوان ايچينده سنسن گۈنلومده،
يوز جوان ايچينده قال ساغ - سلامت،
سنه دعا چييام الى قيامت.

آنلاماديم، من نارنجى ايله ديم،
آنلاماديم، سنه عادت ايله ديم.
آنلاماديم، سنه آشناлиق قاتديم،
او زومه قورخواو هجران ياراتديم.

اوچجه ديله گيم وار، سندن گۈزە ليم،
بىرى بودور، قاباغىندا جان وئريم.
ايكىنجى سى، قىيريم قاز سىنهن اوسته،
اوچونجوسو، غسل وئر گۈز ياشىلە.

يول اوستوندە او توررام فال تو تارام،
اثلىچى گلېپ چىخسا احوال تو تارام.
يولدان گلن اثلىچى او لىسا دلخسته،
گول وئرم اليئه من دسته - دسته.

بیا، بليل بنال، تا من بنالم،
تو بهر گل بنال، من بهر یارم.
تو بهر گل بنال، سه ماه و ده روز،
منم از هجر یارم سه شب و روز.

نیومد ماه، که مهتابش ببینم،
نیومد گل، که دیدارش به بینم.
نیومد قاصد حور بهشتی،
نمی دونم، که او فهره یا آشتی.

درختی خم کنم، ناری بچینم،
جوونم، جاهم تا کی نشینم.
جوونم، جاهم یاری ندارم،
اگر مردم، عزاداری ندارم.

تو سیب من و سایه به با غ دگران،
تو شمع من و نور چرا غ دگران.
غمگین منم و تو غم برای دگران،
بدنام منم، تو در کنار دگران.

بولبول، گل سن اینله، من ده اینله ییم،
سن اینله گول اوچون، من ده دینله ییم.
سن اینله گول اوچون اوچ آی، اون گوندوز.
من ده یار اوغروندا اوچ گنجه - گوندوز.

آیم گئورونمه بیر، ایشیغین گئوروم،
گولوم گئورسنمه بیر یاراشغین گئوروم.
بیر قاصد گلمه‌دی، او ملگیمدن،
بیلمیرم باریشمیش، یا کوسموش مندن.

آغاچی ایه رم، بیر نار او زه رم،
جوانام، جاهیلام نتجه دؤزه رم.
جوانام، جاهیلام یو خدور همد میم،
او لسم تو تان او لماز ماتمیم منیم.

سن منیم آلمامسان، او ز گه با غیندا،
سن منیم شمعیم سن یاد چرا غیندا.
من غملی یاشیرام، غم او ز گه لرین،
رسوا من او لموشام، سن او ز گه لرین.

قبا آبی، قبایت در بر من،
خودت رفتی، هوایت در سرمن.
خودت رفتی، که یار تازه گیری،
سر شب تب کنی، صبحش بمیری.

برو قاصد، که شب رفتن ثوابه،
به تعجیلی برو، حالم خرابه.
به تعجیلی برو، پیش ول من،
بزن زانو، بگو درد دل من.

گلی دارم که، تو گلها غریبه،
نه نارنج و نه لیمو و نه سیبه.
گلی دارم، به دست کس نمی‌دم،
خریدم گوهری و پس نمی‌دم.

دسمال سرت هزارو یک گل داره،
خندیدن تو صدای بلبل داره،
دسمال سرت سایه به ابروت که،
دیوانه موره دو خالک روت که.

آبى دونلوم، دونون منيم اڭىمەدە،
اۇزون گىندىن، هاوان قالدى بئىنېمەدە.
اۇزون گىندىن، آيرى دلبر تاپاسان،
آخشام قىزدىراسان، صبح قورتاراسان.

قادىد، يوللان، گىچە گىتمەك ثوابدىر،
تلهسىك گىت كى، احوالىم خرابدىر.
تلهسىك گىت اىستكلىمەن يانىنا،
دېزچوڭ، سوپىلە درد دىلىمى اونا.

بىر گولوم وار، گوللرده بىر دانا دىر،
ميوه لر بىر يانا، او بىر يانا دىر.
بىر گولوم وار، هېچ كىسە وئرمەم اونو،
بىر اينجىدېر، دالى قايتارمام اونو.

باشىندا اورپە گىن مىن بىر گولو وار،
گولمە گىن بولبولۇن سىسىن آنلادار.
باشىنین اورپە گى قاشا حمايل.
اوزدە كى جوت خالا اولموشام مايل.

مگر شهر شما کاغذ گرونه؟
مرکب یا قلم چون زعفرانه؟
قلم گر نیس، باشد چوب فلفل،
اگر کاغذ نباشد، پرده دل.

عزیزم، عاشقی دردی گرونه،
از اون ترسم که جونم را بوسونه.
کسی که عاشقه، از جون نترسه،
نه از کندو نه از زندون نترسه.

-ala dختر، که ببابایت گدایه،
دو چشم نرگست کار کجا یه؟
-چه می پرسی که ببابایم گدایه،
دو چشم نرگسم کار خدایه.

به قربون سرت، هرچن که دوری،
سری بر من بزن گر می توونی،
سری بر من بزن آروم جونم،
که از بوی خوشت آروم مونم.

یوخسا شهریزدە کاغاڙ تاپلماڙ؟
مرکب يا قلم پولا ساتیلماڙ؟
قلم یوخسا، واردیر ایستوت قوواغی،
کاغاڙ یوخسا، واردیر گُونول یارپاغی.

عزیزیم، عاشقلیک یامان درد اولور،
بو یولدا انسان گاه جانیندان دویور.
عاشق اولان کیمسه جاندان قورخماسين،
نه بوخودان، نه زنداندان قورخماسين.

- آی قیز، سنن آتان یولچو کیشیدیر،
ایکی نر گیز گُوزون هارا ایشیدیر؟
- نه سورورسان آتم یولچو کیشیدیر،
ایکی نر گیز گُوزوم آللہ ایشیدیر.

باشینا دولانیم، گرچی اوzaقسان،
منه باش وور گیلن، هر چند ایراقسان.
منه باش وور گیلن قادرانی آليم،
سنن خوش عطریندن دینجه لسین جانیم.

از اون بالا میاد چادر کتونی،
به زیر چاردش داره دکونی.
دکون رنگرزی دیکش بجوشه،
خودم رنگ می‌کنم، دلبر بپوشه.

رویت گله رو ماند، اگر آب دهی،
مویت زره رو ماند، اگر ناب دهی.
یک بوسه اگر بر من غمناک دهی،
گویا که هزار تشنه را آب دهی.

الهی، شاچرا غ، تو شاه مایی،
به پابوست می‌یایم، گاهگاهی.
دو تا شمع بلور نذر تو دارم،
مراد من بدء، بهرت می‌یارم.

يوخاريدان گلير چادراسى كىان،
چادرانين آلتىندا واريدى د كان.
بوياقچى د كانى، قايناسىن تيان،
اوزوم بوبيارام، گئيسىن او جانان.

اوزون گوله او خشار، سو وئرە بىلسن،
تو كون قىزيل كىمى ساچ هؤرە بىلسن.
بىر اۋپوش من زواللىا وئرەرسن،
مېن سوسوزا سو وئرىدىگىن گۈرەرسن.

ايلاھى، شاهچراغ، سەن شاهيمىزسان،
گللهم قولوغونا گاھدان بە گاھدان.
ايکىچە شمع نذير دئميشم سەن،
گىتىرەرم سەن، مراد وئر منه.

میکر منظومه منتشر کرده است:

بایانی در

مجھوڑا ای لز دوبیتی های

به کوٹش: م. ع. فرزانہ

کجا بی دوست؟ کجا...

نوشته: علوبه بابایوا

ترجمه: م. ع. فرزانه

رمان، در پانصد صفحه، در قطع رقعي

رمان «کجا بی دوست، کجا؟» نخستین اثر از نویسنده معروف آذربایجان شوروی - علوبه بابایوا - می باشد که به زبان فارسی ترجمه شده است و از محدود رمانهایی است که نه تنها در مقیاس جمهوری آذربایجان، حتی در مقیاس اتحاد شوروی قبل از اعلام «پروستورویکا» و «گلاسنوت» نوشته شده و در آن ناروانیها و نابسامانیهای موجود در روابط اجتماعی و معیارهای اخلاقی و اختلافها و ناهمگونیهای حاکم بر طرز تفکر و عملکرد افراد جامعه با شیوه‌ای واقعگرایانه و شهامت آمیز مطرح شده است.

بزودی منتشر میشود :

از گنجینه فولکلور مردم آذربایجان :

۱ - لطیفه های ملانصرالدین

۲ - سؤز اینجیلری (سنچیلمیش اثرلر)

به کوشش : م . ع . فرزانه